

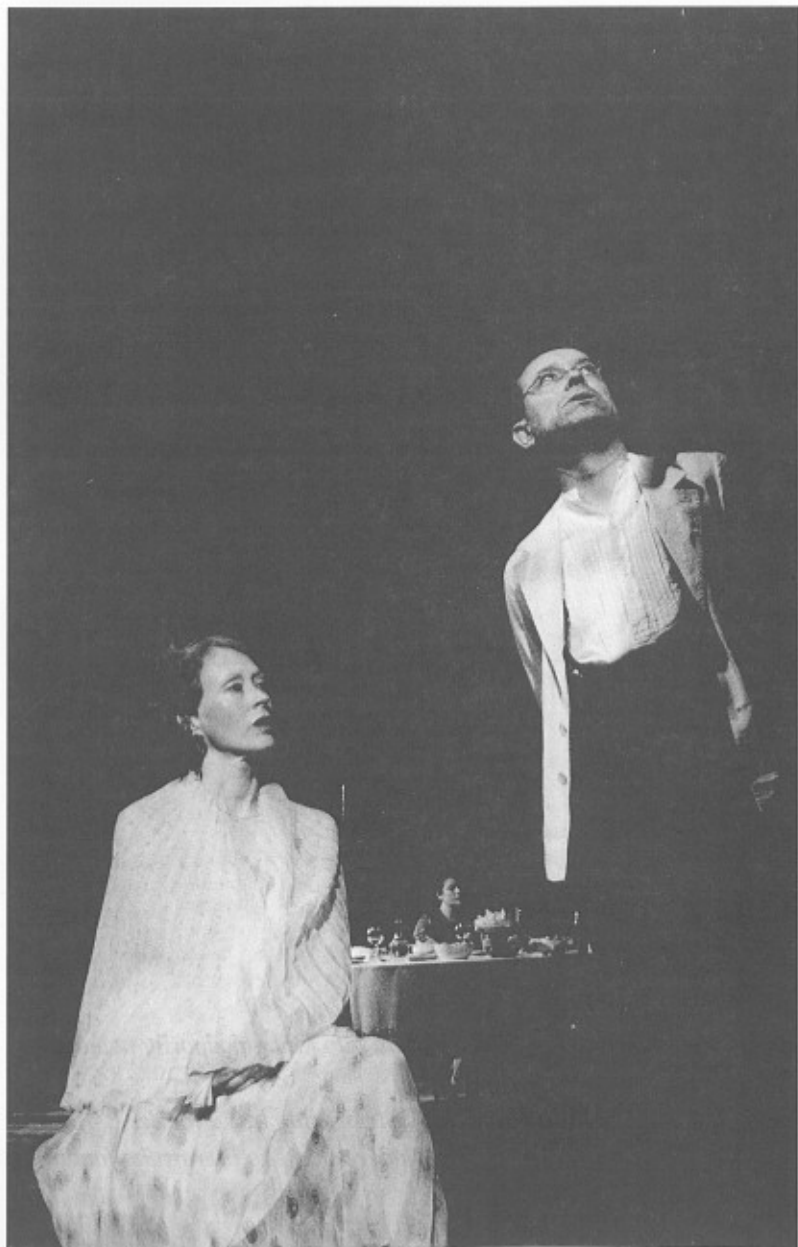
Přeložila Zuzana Augustová

THOMAS BERNHARD

Ritter, Dene, Voss
Jednoduše komplikovaně
Alžběta II.

NAKLADATELSTVÍ PALLATA
DIVADELNÍ ÚSTAV PRAHA

Před obědem

Osoby:

Ritter, Dene, Voss

Pohládá do kůl hrochy pohládá do kůl hrochy
Křídlové: jeden velký a jeden malý stůl
Mnoho žilů
Velké lamou, pomptézi stojají
beding, arzála, gramofon
Velké rodinné portréty na stěnách
Ritter na židli u okna, kouří
cigaretu

Děti při hazi - kuchyni

a prázdně

Přilít hunka kroupel

to je jeho ryk

Interpretační potlač

ozářem

katafalkismus nám vyčítá

RITTER

Reklám mu,

že v úvalu přichází jedině doktor Frege

DENE

Ne musím postupovat obesřetně

Postupujte obesřetně stejně Warringerovi

povídal režitér

RITTER

Dolétující lékař doktor Frege

DENE

Ze Steinbofu až sem

nic neřekl skoro nic

*Tím jsme vždycky trpěli
 těmito příšernými obrazy*

Osoby:

VOSS je Ludwig

DENE jeho starší sestra

RITTER jeho mladší sestra

Panská vila v Döblingu

Jídelna

Před obědem

Pohled do kuchyňky prosklenými

dvoukřídlymi dveřmi

Druhé dveře, okno

Kredenc, jeden velký a jeden malý stůl

Mnoho židlí

Velká lampa, pompézní stojací

hodiny, zrcadlo, gramofon

Velké rodinné portréty na stěnách

Ritter na židli u okna, kouří

cigaretu

DENE přichází z kuchyně

a prostírá

Příliš horká koupel

to je jeho zvyk

Interpretační potíže

nezájem

katafalkismus nám vyčítá

RITTER

Řeklas mu

že v úvahu přichází jedině doktor Frege

DENE

Ne musím postupovat obezřetně

Postupujte obezřetně slečno Worringerová

povídal ředitel

RITTER

Dolčující lékař doktor Frege

DENE

Ze Steinhofu až sem

nic neřekl skoro nic

RITTER

Ani o Schopenhauerovi

DENE

Ne

RITTER

A jeho nenávisť k Němcům

DENE

Ani slovo o Němcích

RITTER

A jeho krkobil

DENE

Odzvoněno

už nekašle

Ani slovo o Fregem

Nemám chuť pojit

abych zachránila svého bratra

řekla jsem řediteli

dívá se pod stůl a potom prostírá dál

Z pudu sebezáchovy беру svého bratra domů

řekla jsem

nemůžu do Steinhofu každý den

sama jsem nemocná

Nechápavě na mě civěl

Jedněte jak uznáte za vhodné řekl

ale nezapomeňte že váš bratr

je nanejvýš ohrožen

nanejvýš ohrožen

RITTER

Jen žádné nepřipustné myšlenky

DENE

Zatímco tys ho navštěvovala jenom jednou týdně

já jezdila do Steinhofu denně

RITTER

Dennodenně

DENE

Destrukce Filozofická sebestrukce

řekl

chléb se salámem vhozen do záchodové mísy

před mýma očima

Schopenhauer a umývání rukou

Opět mluvil o svém srubu v Sognefjordu

mluví nepřetržitě o Norsku ve svém pokoji

nevěděla jsem jak ho od toho odpoutat

ještě včera stále dokola Nenávisť k Němcům

RITTER

Ten norský vrtoch

DENE *jde do kuchyně*

RITTER

Během dvou let zaplatit tři miliony

protože nemáme nemocenské pojištění

*stáhne si levou botu a vyklepává**ji vysoko nad hlavou*

Katafalkismus

z boty vypadne kámen

Mělas ho nechat v klidu

ve Steinhofu jsi ho měla nechat

DENE

Vždyť je to jenom pokus

RITTER

Který pokaždé končí katastrofou

DENE

Kde je zase kostkový cukr

RITTER *si znovu obouvá botu*

V levé zásuvce

DENE

Nechal se úplně zapadnout sněhem v Sils Maria

přichází z kuchyně a prostírá dál

Všechny vánoční dárky spáleny

posupný smích

Nouze o dech smrtelný strach

Opět strach z rakoviny jazyka

RITTER

Rakovina jazyka není dědičná

DENE

Je

RITTER *vzala noviny a čte*

Jak dlouho je otec mrtev

DENE

Dvacet let

RITTER

Měl tu nejkrásnější smrt

jakou si dokážu představit

bez nejmenších bolestí

usnul jako dítě

Dva dny před tím

jsme ještě byli v opeře

Turandot

DENE

že jsme děti Henryho Jamese

ne svých rodičů

říkával

Luxusem zadušené

jež vždycky ještě tak tak vyvázly

RITTER

Ty nebo já

dodneška

na tom se nic nemění

DENE

Nechala jsem ho vymluvit

Logické pojednání první díl

Logické pojednání druhý díl

definitivně přepsáno řekla jsem

celou alejí tam

a zase zpátky

bez odmluvy

řekla jsem aby si sedl na zadní sedadlo

nebránil se

úplně sám od sebe nastoupil

prášky účinkovaly okamžitě

Chtěl jet po Höhenstrasse

u Fischerhausu jsme zůstali stát

přál si vystoupit

vystoupili jsme

kousek jsme šli

působil naprosto klidně

díval se dolů na město

chtěl vědět kde je náš dům

nenášel ho hned

to ho rozčlilo

Tam je řekla jsem

to ho rozčlilo dvojnásob

že jsem ho j á objevila dřív

Prý jsem se nezměnila řekl

Ty také ne

sestry jsou nešťestí řekl

poděkoval mi za mou práci s přepisováním

vtom jsem uviděla

že nemá ponožky

bosýma nohama v botách

poděkoval mi podruhé za mou práci

nás prý otec miloval

jeho prý jen nenáviděl

náhle vyslovil svou oblíbenou větu

schopenhauerovskou větu

zcela klidně bez sebemenšího vzrušení

Zařídila jsem to tak

řekla jsem

abychom byli sami
 až se vrátí domů
 jen my sourozenci
 žádný personál
 žádné děvče
 Stačí nám přece malá kuchyň
 nikdo kromě nás
 Sám se vykoupat
 řekl
 aniž by na mě civěl
 nějaký ošetřovatel
 Čtěl se trochu projít
 šli jsme kousek do lesa
 Řekla jsem byla jsem na hřbitově
 hrobka rodičů je zanedbaná
 bříza prorazila střechu hrobky
 fascinovalo ho
 že a jak jsem mu hrobku
 popsala
jde do kuchyně
 Zkrátka
 uvidíme
 Jednou s ním půjdeš do parku ty
 jednou já

RITTER

Já jsem byla proti tomu
 já jsem i nadále proti tomu
 já bych ho odtamtud nebrala
 každopádně ne teď

DENE

Teď nebo nikdy
 myslela jsem si
 Teď souhlasil

RITTER

Ty jsi plně soustředěná na Ludwiga

ty jsi svůj život zcela podřídila jemu

DENE

S jeho souhlasem
 uvažuj přece
přichází z kuchyně
 teď chtěl domů

RITTER

Já bych ho bývala nebrala domů
 rozhodně ne teď
 Teď budeš přece zase vystupovat
 hraješ tu Slepou
 to je přece nesmysl

DENE

Právě proto že teď budu zase vystupovat

RITTER *čtouc*

Seberealizace
 jaké ohavné slovo
 všude tohle protivné slovo
 seberealizace
 není nic odpornějšího
 není nic hloupějšího
 zhoľa nic to neznamená
 slovo seberealizace
 ale všichni ho papouškují
 jedno co a kdo člověk je
 hlavně že se realizuje
 a že je sám sebou
 neexistuje nesmyslnější
 a odpornější slovo
 než slovo seberealizace
 ale všichni ho omílají bez ustání
 Pravdivostní funkce to je taky takový pojem

DENE

Já tahle slova nenávidím
 všechny tyhle pojmy

Říkal že prý jsme inteligentní sourozenci
divá se na hodiny
 Třeba bys s ním šla ty
 k doktoru Fregemu
 zítra odpoledne

RITTER

On říká jen to co vymýšlí

DENE

Aby bylo doma vždycky čerstvé mléko
 to je důležité
 budu s ním každý den
 chodit do parku
 řekla jsem řediteli
 a rozpis léků dodržovat co nejpřesněji
 Dbejte na to
 aby nebyl sám
 když si stříhá nehty na nohou
 povídal ředitel
 jeho kabáty věšte vždycky tak
 aby nebylo vidět podšívku
 Musíte si s ním dát práci
 Když vám přednáší svoji Logiku
 musíte ho poslouchat
 mlčet musíte
 žádný komentář rozumíte
 žádné odporování
 jako bychom ho my neznaly líp
 a neříkejte
 že jste nerozuměla
 právě tak nesmíte říct
 že byste rozuměla
 Jaký protivný člověk tenhle ředitel
 čistěte mu
 tak aby o tom nevěděl
 jeho brýle řekl

a to denně
 protože on si je nečistí a je přesvědčen
 že oslepne
 má strach ze slepoty
 a z rakoviny jazyka
 Mohu vás uklidnit rakovina jazyka není dědičná
 Pro lidi jako váš pan bratr řekl
 je hrubé bavlněné spodní prádlo to právě
 nikdy mu nedávejte hedvábné
 věřte mi
 úplně hrubé bavlněné spodní prádlo
 je pro něj nejlepší
 Ten ředitelův hlučný protivný hlas
 jsem od začátku nesnášela
 jenomže tyhle lidi je nutno brát v potaz
 i když dávají přirozeně užitečné rady
 jsou tihle lidé pořád stejně nesnesitelní
 Dále uděláte dobře
 když minimálně jednou týdně
 budete vašeho pana bratra třít froté ručníkem
 šest či sedm minut
 k tomu pusťte kousek Eroiky
 vždyť víte
 že k Beethovenovi má váš pan bratr
 obzvláštní vztah
sestře přímo
 a viš co ještě řekl
 naprosto výslovně
 nevzbuzujte ve vašem panu bratrovi nikdy pocit
 že ho pozorujete
 ale nespouštějte ho z očí
 Vůbec by nebylo špatné
 kdybychom tu a tam měli hosty
 pozvat nějaké lidi myslím
 Společnost mu prospěje

RITTER

V Londýně zůstat
a v Londýně se zadusit
tím nám léta vyhrožoval
Já jsem se zachránila
já jsem si řekla
je to můj život
ne jeho
a tak by se holt v Londýně zadusil
nebo v Cambridži
nebo v Norsku ve svém srubu
Tys ho přivezla
ne já
Kontinent je má smrt
psával tak často na svých lístcích

DENE *jde do kuchyně*RITTER *za ní volá*

Člověk který nepíše spisy
nýbrž metaspisy
celoživotní Logika
k sobě
Nic než vydírání
tak s námi vždycky jednal
volá
já jsem se zachránila
ty jsi mu propadla
k sobě
V Londýně zůstat
a v Londýně se zadusit
volá
a potom to norské vydírání
ten plán se srubem namířený údajně proti
sobě samotnému
Posedlost letními šaty
mi vyčítal

taneční kurs zprotivil
když jsem četla Goetha
pohlavkoval mě
ve městě za mnou slídl
obviňoval mě ze lži jak jen mohl

DENE

Tys ho vždycky nenáviděla

RITTER

To byly odjakživa tvoje výmysly

DENE

Každý jeho slovní obrat jsi brala ve zlém
Tys vždycky nenáviděla jeho myšlení
jedno co udělal
tys to nenáviděla

RITTER

Jeho nenávisť už v dětství
mě vždycky děsila

DENE *přichází z kuchyně*

Ptám se
jestli si schválně nevzal ponožky
nebo si je zapomněl vzít
víš co ředitel ještě povídal
Vím že nesnášíte když váš pan bratr nosí šle
prosím ponechejte mu je

RITTER

Doktoři myslí vždycky na všechno

DENE

Celou dobu
říkal Dobře temperovaný klavír
zatímco jsem podepisovala revers
Ptám se jestli doktor Frege
je ten pravý lékař
ale žádného jiného nemáme

RITTER

V Londýně zůstat
a v Londýně se zadusit

DENE

V neděli chce do Musikvereinu
filharmonický koncert
víš co se dává

RITTER *zavrtí hlavou*

DENE

Beethoven pravděpodobně
a Schönberg
a Webern
jdeš taky

RITTER

Ne

já nenávidím tyhle koncerty
už léta
jsou to pořád ty stejné kousky
stejní kapelmajstři
stejní lidé

DENE

Ale s Ludwigem
je to přece něco docela jiného
Ředitel říká
že tyhle koncerty jsou nutné
terapeutická matiné takřkajíc
nemůžeme ho nechat jít samotného
Proč nejdeš aspoň jednou s námi
Vždyť jsi v Musikvereinu už dávno nebyla
Sedneme si do osmé řady
na svá místa

RITTER

Mě nudí tahle matiné

DENE

Ale tuhle hudbu
můžeme přece slyšet vždycky znova

RITTER

Já ne
nakonec všechno už jsme slyšeli
všechno slyšeli
a všechno viděli

DENE

To je tvoje megalomanie

RITTER

Nech mě na pokojí

DENE

Já prostírám
a ty tu sedíš a čteš si noviny
jako by se tě to všechno vůbec netýkalo
jde do kuchyně

RITTER *za ní volá*

Teď máš svého filozofického bratra doma
a musíš se s tím nějak vyrovnat

DENE

Je to taky tvůj bratr

RITTER

Ano ale já jsem ho nevzala ze Steinhofu

DENE

Přece jsme projednaly
všechno společně

RITTER

Ale ty jsi rozhodla
že ho vezmeš ze Steinhofu
na vlastní nebezpečí

DENE

Ty přece taky chceš
aby byl doma

je to taky tvůj bratr

RITTER

Ano

DENE

Když tu pro něj
budeme společně
není to přece první pokus
Nepřeje si víc
než v neděli
do Musikvereinu

RITTER

Beethoven

Brahms

ten stále stejný Schönberg

ten nudný Webern

Čeho je u Beethovena příliš

toho je u Weberna málo

prosím tě

ušetři mě

těchhle filharmonických koncertů

venzte s sebou radši doktora Fregeho

DENE

Jak jsem mu nechala napouštět vanu
řekl dvakrát Zmrazovací technika filozoficky
hned si to chtěl poznamenat
tak jsem běžela pro jeho blok
ale když jsem se vrátila
rozkřikl se na mě
že by nikdy neřekl Zmrazovací technika filozoficky
a že také nepožadoval svůj blok
vyžadoval
abych zůstala v koupelně
dokud nebyl úplně nahý
měla jsem mu říct že je ošklivý
ty nejsi ošklivý ty jsi hezký

řekla jsem

a nebyla to lež

on je hezký

Ošetřovatelé se na mě vždycky rádi dívají

i doktoři

řekl

perverzní sebranka

bijí mě taky rádi

a já se od nich rád nechávám bít

a moji spolupacienti řekl

se na mě taky rádi dívají

a taky mě rádi bijí

Ale já je nebiju nikdy

já nikdy rány nevracím řekl

Nahého Ludwiga rádi vidí řekl

a ponořil se ve vaně

Musela jsem nakonec třikrát říct

že je ošklivý

na to se přede mnou vztyčil

a já to musela říct s vážnou tváří

a taky jsem to řekla s vážnou tváří

ono to totiž ani nebylo k smíchu

RITTER

Proč třikrát

DENE

Nevím

třikrát jsem musela říct

jsi ošklivý

řekla jsem to proti své vůli

přitom se dotkl

RITTER

Čeho

DENE

Ach vždycky mě donutíš

říct všechno

RITTER

Perverzní osobo

DENE

A ty

RITTER

Pták tvého bratra
který tě bezmála připraví o rozum
že

DENE *jde do kuchyně*RITTER *za ní volá*

Vždyť ty to vyvoláváš
že se tak k tobě chová
vy oba pořád vězíte ve svém infantilismu
ale to je tvůj problém
a jeho problém
čte
Pohlednice
která byla v roce dvacet jedna
tedy tři roky po skončení první světové války
podána v Linci
došla včera do Vídně
volá do kuchyně

Je to tou vodou ve vaně

ty napustíš vodu

úplně vařící vodu

a on z toho blázní

a ty toho využíváš

tak je to

o to ti jde

čte

Výbuch plynu ve Třetím okrese

dvě mrtvé ženy

zohaveny k nepoznání

volá do kuchyně

Naše snídane

se už dvacet let nezměnily

třicet let ne

třicet let si mažeme

totéž na tentýž chleba

a pijeme k tomu tentýž čaj

nemyslíš

že bychom se měly zabít

už jenom kvůli tomu

Dvě herečky divadla v Josefstadtu

spáchaly sebevraždu

to by byl titulěk

volá do kuchyně

Na violu

jsi přece taky hrála

já na klavír

ty na violu

že náš strýc Friedrich hrál na violu

Všechno z donucení

Ach jo

*odhodí noviny, vyskočí a jde**do kuchyně*DENE A RITTER *přicházejí**se dvěma velkými mísami a staví**je na stůl*

RITTER

Ohřáté

DENE

Jistě jak jinak

RITTER

Vlastnoručně ohřáté aspoň to

DENE *jde do kuchyně*RITTER *za ní volá, zatímco prostírá*

Dvacet let

přepisuješ jeho rukopisy

jsem přesvědčená
 že jednoho dne
 budou také vytištěny
 vyjdou v některém význačném nakladatelství
 Logika I
 Logika II
 To je tvoje zásluha
 za spolupráce mojí sestry etcetera
ochutnává z jedné mísy
 Bez tebe by přeče
 vůbec žádný jeho rukopis neexistoval
 on si to vymýšlí
 a ty to přefukáváš
 upravuješ
 i pravopisně
 ty to přepisuješ
 bez tebe by Ludwig už vůbec nebyl
 nic od něj
 to je tvoje zásluha
 jednou říká že je to umění
 potom zase
 že je to filozofie
 a nebo říká že je to nesmysl
 a když ti diktuje
 pohrdá tebou
 ale ty to stejně ráda přefukáváš
 ty se celá rozplyváš v jeho diktátu
 Náš bratr je génius
 žádný blázen
 jednoho dne
 se jím budou zabývat
 na všech univerzitách
 v Americe
 všude
 ačkoliv on sám

všechno co napsal
 pokaždé
 označuje za nesmyslné
 nikoli za slabomyslné za nesmyslné
 Pobyty ve Steinhofu
 jsou jeho rekreace
 radši než s námi do Sils Maria
 jde do Steinhofu
ochutnává z jedné mísy
 radši než s námi do Lucernu
 jde do Steinhofu
 Ani Vánoce společně s námi
 náš zapřísáhlý odpůrce svátků
 zpívá o Štědrém večeru ve Steinhofu ve sboru
 v ústavním oděvu
 otec mu řekl
 že by se nehodil ani na herectví
 to byl výraz nejhlubšího pohrdání
 Je-li tázán na své příbuzné
 řekne moje sestry jsou herečky
 v Josefstadtu
 veskrze talentované
 můj otec zemřel na rakovinu jazyka

DENE *přichází z kuchyně*

RITTER

Herectví
 to nám zůstalo
 jinak nic
 Já jsem se nikdy nechtěla něčím stát
 a ty

DENE

Já nevím

RITTER

Jevištní prelud

DENE

Hm možná

RITTER

Komediantka
Tragédka

DENE

Jen proto že náš strýc
byl divadelní ředitel

RITTER

Dcery velkopřumyslníka Worringera
jež utekly ke svému strýci divadelnímu řediteli
z dlouhé chvíle
z omrzlosti životem
se dostaly na scénu Josefstadtu

DENE

Když myslíš

RITTER

Tebe označoval vždycky za nadanou
nadějnou
já byla odjakživa ta bez talentu
beznadějná
Protože nás miloval náš strýc
Jemné dcery jemných dam
v nevkusných kusech
podbarveno hudbou
A protože je náš bratr nenáviděl
šly jsme k divadlu
to byl rozhodující důvod
že náš bratr divadlo nenáviděl
a že naši rodiče divadlo nenáviděli
nenávisť k divadlu byla tou nejhlubší nenávisť v rodině

DENE

Snad

RITTER

A Ludwig se vydal filozofickou cestou
sebevraždě
osamocené sebevraždě
Logika I
Logika II
vzniknuvší střídavě v Londýně a v Norsku
přetukané sestrou
extravagantní životní dílo
starší sestrou přirozeně
Precizní stroj
jak tě označuje
tím jsi už dvacet let
Kdo hraje na klavír
nemůže psát na stroji
to bylo moje štěstí
ale hrát na violu a psát na stroji
to jde

DENE

Z tebe mluví věčně jenom tvoje neštěstí

RITTER *výsměšně*

A z tebe jenom štěstí

DENE *si sedne ke stolu a kontroluje ho*

Chci mu prostřít stůl

jak to miluje

jako ho prostírala matka

jak to otec miloval

urovnává příbor

RITTER

Posedlost geometrií přímo na jídelním stole
Lekce ze servilityDENE *se podívá na hodiny*

Vždyť je to jenom pokus

RITTER

Osmnáctý
nebo devatenáctý

DENE

Kdyby vařila Anna
bylo by to přirozeně lepší
ale museli bychom se na ni ohlížet
takhle jsme sami
nerušení
ve třech jako už dávno ne
První večer je ze všech nejtěžší
Žádnu svíčku
nenávidí svíčky na stole
Nenávist k iluminaci
Měl vždycky rád čiré polévky

RITTER

Naboso v botách
a schopenhauerovská věta
a tys musela třikrát říct
že je ošklivý

DENE

Neustále slovo antipatie
když jsme se vraceli k autu

RITTER

Ludwig je fanatik čistoty
chorobně zatížený
jako náš otec
ale ten to nepřivedl tak daleko
otec se taky nedostal do Steinhofu
Velkoprůmyslník Worringer
který si třicetkrát za den
myl ruce
což nevěděl nikdo
kromě nás
sedne si ke stolu

DENE

Takzvanou kapitolu o dualismu přepsala
dnes v noci
nespala
jenom přemýšlela
jak ho dostanu domů
dvakrát telefonovala s ředitelem
A nezapomeňte
třikrát dvě
ne dvakrát tři tablety
bylo to k zbláznění
jak ředitel nepřetržitě říkal nadaný člověk
Váš filozofický bratr
je venku z krize řekl
ale mějte na paměti
že je celoživotně ohrožen

RITTER

V Curychu to bylo krásné
pamatuješ
nezatíženě

DENE

Diktuje jen to co v ymýšlí
Náš Antikant
Upokojuje ho
když mi diktuje
všechno jako součást terapie povídal ředitel
To je můj trest smrti pro tebe
že ti diktuji řekl Ludwig
nebo přinejmenším a na každý pád doživotí
ještě hůř
stále na hranici šílenství
nikdy tuto hranici nepřekročit
ale stále na hranici šílenství
když opustíme tuto hraniční oblast
jsme mrtvi

RITTER

Odjet teď do Říma
 ty mě přece nepotřebuješ
 ty jsi pro něj rozhodující
 ne já
 já jsem ta obtížná
 znervózňující
 já neumím ani vařit
 ani ohřát nic neumím
rozhlíží se po pokoji
 Všechno doposud
 zařízení po rodičích
 nic se nezměnilo
 co jsou rodiče mrtvi
 Já bych bývala všechno vyházela
 všechno
 ty ses proti tomu postavila
 teď se tady už brzo udusíš

DENE

Vždyť jsi mohla jít
 do Říma kupříkladu
 nebo do Amsterdamu
 stěblo bych ti nepřeložila přes cestu
 jenže pak bys přišla o své angažmá

RITTER

Neodešla
 to je to
 ale ne z lásky k Ludwigovi jako ty
 z neschopnosti
 protožeš mě vždycky ochromovala
 připoutávala
 taky ne kvůli Josefstadtu

DENE

Já tebe připoutávala
 Jsi naprosto nezávislá

mohla sis vždycky dělat
 co jsi chtěla
 ale tys přece nechtěla odejít
 Ty mi vyčítáš
 vždycky jsi mi vyčítala
 že jsem tě připoutala k tomuhle domu
 ale mohlas kdykoli jít
 kamkoli

RITTER

Ano

DENE

Jdi říkala jsem často
 tys nešla
 Mě muži nikdy nezajímali
 tebe ano
 přesto jsi zůstala

RITTER

Ne kvůli Ludwigovi

DENE

Ludwig Ludwig
 já jsem tu pro Ludwiga
 ty ne
 ty jsi zůstala
 protože jsi nechtěla nic riskovat
 kvůli svým vazbám k Josefstadtu
 taková je pravda

RITTER

Tvoje pravda

DENE

Moje pravda

RITTER

Ludwig je pro mne všechno
 říkalas vždycky
 Teď ho máš zase ve své luxusní kleci

DENE *vstane*

A ty

RITTER

Můj milovaný bratr
můj milovaný filozof
říkalas vždycky

DENE *na cestě do kuchyně*

Můj milovaný bratr
můj milovaný filozof

RITTER

Tvůj Antikant
zvedne ze země noviny

DENE

Tys měla Ludwiga vždycky jenom pro povyražení
nikdy ses o něj doopravdy nestarala
ovšem ty jsi taky mladší sestra
Co mluvíš pořád o Římu
a o Paříži
a neodejdeš
znám tě jediné jak ležíš v posteli
jíš co uvařila Anna
čteš noviny
věčně zklamaná pokud jde o lásku

RITTER

Po smrti matky
jsi začala mluvit tak jako mluvívala ona
přejalas její chůzi
a shrnuješ si vlasy
stejně jako matka
a říkáš vždycky stejně *Večeře*
a potom tu sedíš a mlčíš tak jako matka
a říkáš stejně Ludwig
vždycky když řekneš Ludwig
slyším matku jak říká Ludwig
Do Říma příští týden

vstane a jde k oknu

nebo do Normandie

nebo přece jenom Shakespeare v Josefstadtu

jen pryč odsud

DENE

A za pár dní
jsi už zase tady
to je tvoje neštěstí

RITTER

To máš úplnou pravdu
ty jsi moje jasnovidka

DENE

Vždycky všechno
se u tebe obrátí v neštěstí
Tvůj bratr má pravdu
ty ho přitahuješ
to neštěstí
Někdo ho přitahuje
jiný odpuzuje

RITTER *čtouc*

Vždycky jsem se cítila
zrazovaná
vámi
Ve škole
jsi byla o pět let přede mnou
po celý život
ale nešťastné jsme přece obě
ty máš své neštěstí
já zase svoje
ty vaříš
když ti nic jiného nezbývá
já čtu noviny
Závislost na novinách
kterou mi vyčítáš
já tobě nikdy nic nevyčítám

sama sobě ano
 tobě ne
 S Ludwigem do Budapešti
 aniž bys řekla jediné slovo
 nic jsem ti nevyčetla
 s Ludwigem na Kouzelnou flétnu
 všechno za mými zády
 ani jediná výčitka z mojí strany
 všechno vždycky spolkla
 jak se říká
 já jsem vždycky všechno pozorovala
 tys to uváděla do pořádku
 nevím
 kdo tím víc trpěl
 Nemoc je posvátný proces
 religie říkal
 myslíš že nevidím
 čím pro něj jsi

DENE

My nevybředneme z bludů

RITTER

Koupit pět košil
 těch nejdražších
 a odnést je do Steinhofu
 a on si neoblékl jednu jedinou
 všechny je rozdál
 jsou to koneckonců
 i moje peníze
 naše peníze
 Vzpurnost
 mi vyčetl
 při mojí poslední návštěvě
 Sníh za oknem
 řekl že brzy oslepne
 stěžoval si na hmyz jako obvykle

že dveře na terasu vržou
 okna nedoléhají

DENE

Zatelefonuji doktoru Fregemu
 Deset minut sedm set šilinků
 to jsou doktoři
 vyprošujeme si aspoň náznak pomoci
 ale oni nenaznačí nepomohou
 Ale doktor Frege
 ho zná nejdéle
 zkušený lékař tak říkají
 pokud jde o Ludwiga

RITTER

Vyžaduje neustálou účast
 ale přitom všechny odrazuje
 a všechny uráží

DENE

Nezájem o filozofii z tvojí strany
 k tomu se zase vrátil
 ta hloupá sestra
 jsi ty
 já jsem ta příčinnivá
 bez ducha jsme obě
přichází z kuchyně s mísou
 Mě potřebuje
 na mě je odkázaný
 na tebe ne
 ale tebe miluje

RITTER *se zasměje*

Mě
 tebe miluje
 tebe
 užitečnou
 mě neužitečnou
 nenávidí

DENE *utírá postupně příbory ubrouskem*

RITTER

Tobě vždycky dával přednost
nejdřív dával přednost
pak si tě zamiloval
ty jsi mu nejbližší
Příbor nádobí
všechno musí být perfektní
zvedá vidličku proti světlu a kontroluje ji
vidí všechno
a my máme strach
že uvidí něco
co vidět nemá
položí vidličku na stůl a vezme lžici zvedne
ji proti světlu a kontroluje ji
Už jako dítě
hrůza ze špinavých příborů
Neustále čistý ubrousek
a nejvyšší nároky co se stolování týče
pokládá lžici na stůl
Třikrát denně čistou košili
Každý druhý den čisté povlečení
Všechno do něj rodiče
investovali
on byl jejich dítě
co jsme byly my

RITTER *čtouc*

My byly děti
Henryho Jamese
my jsme nebyly jejich děti

DENE

Otec to vždycky říkal
z potřeby zraňovat
a Ludwig to říká taky
otec myslel přesně jako Ludwig

RITTER

Jeden byl velkopřemyslník
druhý je velkofilozof

DENE

Ach nesmysl
sedá si
Ludwig je tak slabý a
tak křehký

RITTER

To si myslíš ty
tak ho vidíš ty
protože tak Ludwiga chceš vidět
protože ho tak musíš vidět
tihle lidé se zdají být tak slabí
a jsou tak silní jako nikdo jiný

DENE

Já přece vím vidím přece
jak je bezmocný

RITTER

Má tě dokonale
ve své moci
Ludwig je násilník
taková je pravda
a ty to víš taky
Násilník s filozofickými úmysly
ale to ty si nesmíš připustit
tím by se tvá koncepce zhroutila
předčítá
Ještě nikdy
tolik Italů
nenavštívilo Vídeň
zaplavují město
Všechno rakouské
Italy fascinuje
rakouské dějiny

rakouské umění
všechno rakouské

DENE

Nebýt Ludwiga
vůbec bychom tu nebyly
rozhlíží se
už bychom tu nebyly
všechno by bylo prodáno
možná bys byla v Římě
kdoví kde bych byla já
Ludwig nás drží pohromadě

RITTER

Už dávno nás zruinoval
a zničil

DENE

Tomu přece sama nevěříš
to mu neřekneš do očí
taky je to lež

RITTER

Jen do té míry
do jaké je i pravda
jenom vylhaná
všechno je vylhané
podle Ludwiga
vylhané a prolhané
odhodí noviny a vyskočí a u okna
sestře přímo
Ludwig je tvůj majetek
jakož i obráceně
Ludwig vlastní tebe
a já jsem odsouzena k tomu
abych se na tuhle nestydatost dívala
Jak mi tu jde všechno na nervy
Ty jsi ten nejbezohlednější člověk na světě
bez ohledů bez skrupulí

dívá se oknem ven

Ale v Římě by to bylo taky nesnesitelné

Protože jsme už všechno viděli

Odkud bere náš bratr právo

si nás přivlastňovat

náhle silně

Josefstadt je moje záchrana

Budu zase hrát

jedno co

Co můžeš ty

můžu i já

Ukázat divadlu záda

to byla jenom falešná póza

kvůli jednomu filozofickému zločinci

otoč se k sestře přímo

My se musíme mít na pozoru

před ním

má v úmyslu

nás úplně zruinovat

po léta

po celá desetiletí koná své dílo zkázy

My jsme ty potřebné

ne on

my jsme poškozené

ne on

sobě musíme pomoci

ne jemu

jde k sestře

Náš duševní mrzák

nás ničí

bezmála nás už zničil

to je jeho triumf

to je jeho dílo

DENE

Rozrušuješ se

kde je na místě
jedině střízlivá úvaha
zabředlas
do svého ludwigovského komplexu

RITTER

To řekl on
že mám pravdu
ne ty

DENE

A i kdyby to řekl on
ty máš ludwigovský komplex
Kdybys už konečně dokázala nahlédnout
že tahle slepá ulička
je pro nás ta jediná možnost existence
ale toho ty nejsi schopná
a jsi taky ještě moc mladá

RITTER

Logikovi
sednout na lep
to je na tom to odporné

DENE *kontroluje nůž*

RITTER

Blahodárná atmosféra
bezpečí a tepla
říkával náš otec
Ludwig tuto větu
často opakoval
vysmívá se otci
postupem času
zněla ta věta
stále absurdněji
Až se pro nás
tento dům
stal peklem
Jako worringerovské peklo

ho Ludwig sám často označoval
sestře přímo
Copak nevidíš
že jsme z tohoto domu skutečně
udělali ono worringerovské peklo
a vůbec ne nevinně
zcela vědomě jsme ze svého rodného domu
udělali tohle worringerovské peklo
Jenom ty nechceš přiznat
kdo je v tomhle pekle
dábel

DENE

Po polévce kousek melounu
to myslím nebude chyba
to myslím nebude chyba
snad bys nemusela
pít víno
když uvidí
že piješ víno

RITTER

No dobrá
ovládnou se
ale jenom protentokrát
jenom protentokrát projednou
Bylo by lepší
kdyby tu byla Anna
takhle budeš celou dobu pobíhat
mezi jídelnou a kuchyní
to přece nenávidí
to vždycky nenáviděl
nepřetržitě
k zbláznění
z jídelny do kuchyně
pobíhající hospodyně

DENE

Tys mě nikdy nemohla vystát
už jako úplně malé dítě
jsi mě nenáviděla
Čiré polévky miluje
takzvané zahuštěné nenávidí

RITTER

Nejdřív ho hýčkali rodiče
potom my
je to nechutné
jak ho neustále
hýčkáš
To bylo vždycky
naš chudáček
až se z něj stal tenhle netvor
z malého bezmocného stvoření
megaloman
filozof
Před slabými se mít na pozoru
říkával náš otec
protože oni jsou ti doopravdy silní
slabí nás ovládají
ne silní
to takzvané nás ovládá
ne to původní to opravdové to skutečné
jde k hodinám a natahuje je
My nepřetržitě
před vším couváme
on necouvne před ničím
pro něj je důležité jedině jeho myšlení
ale kdo říká
že jeho myšlení má nějakou cenu
třeba je to všechno jenom nesmysl co vymýšlí
třeba vymýšlel jenom nesmysly až doteď
když je přece skutečně blázen

když přece Steinhof
označuje za svůj pravý domov
Můj Ludwig říkáš
a myslíš
můj Ludwig můj filozof
zatímco on je jenom tvůj blázen
tvůj milovaný blázen
bratr jako milovaný blázen
jako milovaná perverzita

DENE

Na to není co říct

RITTER

V tom je tvoje síla
to máte s Ludwigem společně
nic neříct tam
kde by mělo být řečeno všechno
nic neodpovědět
kde jsme se na všechno-ptali
Vy mě už brzy úplně umoříte
svoji proľhaností

DENE *jde do kuchyně*RITTER *za ní volá*

Ty mícháš polévku
a jenom přemýšlíš
jak bys mě mohla mučit
a náš bratr se baví
naší hloupostí
sedá si ke stolu a volá do kuchyně
on je filozofický
aby mě ničil
a ty z téhož důvodu
mícháš polévku

DENE *přichází s ošatkou chleba z kuchyně*

Tricet let
tataž debata

staví ošatku na stůl

Přesně tak jako náš otec
debatoval s naším strýcem
jenže to nešlo o Ludwiga
nýbrž o továrnu
bylo to zrovna tak protivné
po pauze

Tak krásně jsem si představovala
tenhle večer
Po měsících zase poprvé
stolovat společně s Ludwigem
my tři sami
nerušení

RITTER

Sourozenecká láska
ve třech
ustává a rovná obraz na stěně a znovu si sedá
Ty sis vždycky všechno
ve své hlavě předem naplánovala
a snažila ses to všemi prostředky prosadit
bez ohledu na druhé
Ty jsi vzala Ludwiga z ústavu
ty jsi poslala Annu pryč
tys nás rozesadila kolem stolu
vždycky jsi všechno dělala ty

DENE *si sedá ke stolu*

RITTER

A Ludwig neví vůbec
že všechno čím je
je skrze tebe
Ty ses rozhodla pro psací stroj
já pro klavír
co se našeho druhého umění týká
Přijít tomu na chuť
o to jde

Ty přepisuješ jeho výmysly
Na vrcholu šílenství
vyfukáváš
co si vymyslel
a já k tomu hraju na klavír
improvizuji takřkajíc filozoficky
na klavír

DENE

Během dvou týdnů
přinést do Steinhofu čtyři páry bot
a on je všechny rozdal

RITTER

Manie lidskosti

DENE

Ty jsi proti všemu
a každému
to je tvoje neštěstí

RITTER

Proto je náš bratr
naš génius
jenž sice pobývá ve Steinhofu
ale je diskusním tématem
na anglických univerzitách
na objekt disertačních prací to dotáhl
zamyšleněji
Útěk k divadlu
nám nic nepřinesl
Herectví u konce
Jako předměty k upotřebení
nás označuje
tebe která ho opatruje
ochraňuje takřkajíc
jako předmět k upotřebení
a zneužívá nás
smějíc se

tebe
 která přetukává jeho myšlení
 která ho tak pilně reprodukuje
 která obětuje své noci
 jeho myšlenkám

DENE

Koupit pro něj pět košil
 a potom v nich potkávám všechny tyto lidi
 Ředitel měl na hlavě Ludwigův klobouk
 když se mnou mluvil
 víte váš pan bratr
 mi svůj klobouk daroval
 to jsem si ho pak musel nasadit
 taková sázka víte
 vsadil jsem se s vaším panem bratrem
 že si nechám klobouk na hlavě
 dokud budete v mé kanceláři
 nemohu říci oč jsem se s vaším panem bratrem
 vsadil
 ale jak vidíte
 chystám se právě
 tuto sázku vyhrát
 Nemyslete si milostivá paní
 řekl ředitel
 že jsem blázen
 přirozeně lidé říkají
 že všichni ředitelé blázců jsou sami blázni
 že ředitelé jsou větší blázni než pacienti jim svěřeni
 to říkají lidé
 protože se to rádo slyší
 ne ne pouhá sázka
 nic víc
 Kromě toho řekl ředitel
 dokončil váš pan bratr kapitolu o Kierkegaardovi
 na které pracoval osm měsíců

Steinhof jako filozofická klauzura řekl
 několikrát
 Steinhof jako filozofická klauzura
 Váš pan bratr bude jednou velmi slavný
 a potom se bude říkat
 zde ve Steinhofu
 jeho dílo vzniklo
 a doufám že se pak rovněž bude říkat
 zde ve Steinhofu je dovršil
 Ten protivný hlas znáš ho přece
 Podepsala jsem třesoucí se rukou
 Na vaši zodpovědnost přirozeně
 řekl ředitel
 Najednou vešel Ludwig
 a řekl
 Vyhrál jste sázku pane řediteli
 Ludwig sundal klobouk řediteli z hlavy
 a nasadil si ho
 Mně je tenhle klobouk
 skutečně příliš těsný řekl Ludwig
 znovu si klobouk sundal
 a nasadil ho zase řediteli
 Vyhrál jste sázku
 moje nejhlubší úcta řekl Ludwig
 potom vyplnil šek
 a strčil ten šek řediteli
 do kapsy

RITTER

A dál

DENE

Nic
 řekla jsem Ludwigu pojď
 pojďme
 pojďme rychle pryč odsud

Ředitel mě vprovázal ven
Ludwig šel před námi

RITTER *tázavě*

A

DENE

Posílal lidem
kteří stáli všude kolem
byla totiž doba návštěv
vzdušné polibky
a pak sáhl ještě do kapsy kabátu
a vytáhl svazek stošilinkových bankovek
a mával s ním nejdřív sem a tam
a najednou začal ty bankovky
postupně rozhazovat mezi lidi
Pacienti a návštěvy se rvali o jeho stošilinkovky

RITTER

A tys tomu nezabránila

DENE

Ne

Chtěla jsem ho bez odporu
dostat z ústavu
byl úplně klidný
tu a tam na něj někdo zavolal jeho jménem
jeho křestním jménem
Ludwigu
a on jim pokaždé všem posílal vzdušné polibky
Je to dualismus
vykřikl několikrát
katafalkismus
militarismus
čím dál víc se do těch slov vkládal
potom mě náhle objal a řekl
jak jsem rád
že jsi tady

RITTER *vstane a jde k oknu, dívá se ven*

Tys ho odtamtud odvezla

ne já

mě nemůže obviňovat

že jsem ho odtamtud odvezla

Neměl to být

to že jsem pro něj měla jet s tebou

určitý druh spoluviny

až pozná

že to byla chyba

ho odtamtud vzít

v tuhle dobu

DENE *zvedne nůž a drží ho proti světlu*

RITTER

Spoluvina

o tu ti šlo

proto ten návrh dnes ráno

abych jela s tebou

abych pro něj jela spolu s tebou

ne ne

já jsem ho nepřivezla

ty jsi ho přivezla

DENE

Proč si myslíš vždycky

jenom to nejhorší

Cokoli udělám

je hanebné v tvých očích

ty existuješ

nepřetržitě pod tlakem chorobné podezřívavosti

RITTER

Ty neděláš nic

bezdůvodně

DENE

Starší

je za všechno zodpovědná

to mi předhazuješ
 co jen pamatuju
 Ne ne
 Ludwig nastoupil naprosto klidně do auta
 ředitel se ještě stále klaněl
 i když jsme byli už víc než sto metrů
 daleko
 Jestli si také všechno zabalil
 a vzal s sebou
 zeptala jsem se Ludwiga
 to jsme byli už na Höhenstrasse
 ano řekl
 všechno

RITTER *náhle zvědavě*

Co je to ta Slepá
 za roli
 velká role

DENE

Jenom krátký výstup
 dvě věty nic víc

RITTER

Že to bereš

DENE

Přece jen čtyři roky
 nic nehrát
 ale tohle mě zajímá
 fascinuje
 a nevyčerpá mě taky docela

RITTER

Dvě věty
 řečené slepou

DENE

Nejde mi o to
 hrát velkou roli
 tu bych bývala taky mohla hrát

ne ne dvě věty
 ale jak

RITTER

Tys byla vždycky ctižádostivá
 na scéně
 jsi nic neriskovala

DENE

Všechno má milá všechno

RITTER

Ano všechno

DENE

Těch němých rolí
 co jsem hrála
 zatímco bych přece bývala mohla hrát
 ty největší
 Nezáleží na tom
 jak dlouho je herec na scéně
 záleží jedině na tom jak
 dvě tři minuty excelentního divadla

RITTER

Jo jo

DENE

Naše pojetí
 byla vždycky nejenom rozdílná
 ale doslova protichůdná
 Tys chtěla vždycky jenom velké role
 to já nechtěla nikdy
 Rozdíl je v tom
 že jsem kvůli Ludwigovi
 už čtyři roky nevystupovala
 ne jako ty
 proto že bych nedostala žádnou velkou roli
 byla bych mohla kdykoli hrát velkou roli
 Ludwig to znemožňoval

RITTER

V každém případě
Ludwigova oběť

DENE

Jak myslíš

RITTER

Tvůj talent je rozhodně větší
tvůj talent je pravým opakem mého
Ty jsi rozená divadelnice
to není míněno pejorativně
naopak
ty jsi herečka skrznaskrz
mě to stojí pokaždé všechno
tobě vychází všechno lehce
tak lehce jako jen géniům

DENE *se zasměje*

Géniům
Herec není nikdy génius
Interpreti nejsou žádní géniové
a už vůbec ne herci
A lehce mi nevyšlo nikdy nic
to je tvůj omyl
Vím že můžu být dobrá jenom tři minuty
a taky vystoupím jen na tři minuty
Celý kus takzvaná velká role
nebyla nikdy mou ctížádostí

RITTER

Ale hrálas dobře i ty velké role
i ty takzvaně celovečerní
jedno co
bylo to vždycky dobré
žádná by to tak nezahrála jako ty
o tom není sporu

DENE

Co se jenom děje v mojí sestře

že je tak nešťastná
má všechno
všechno co člověk může mít
a je nešťastná
*vstane a přinese velkou lampu, postaví ji do středu
stolu, ustoupí o krok dozadu a pozoruje lampu*
Ne

nene

jak je ta lampa nevkusná
to mě nikdy nenapadlo
krajně nevkusná lampa
*bere znovu lampu a staví ji tam, odkud ji
předtím vzala, jde k oknu a dívá se z okna*

Já vlastně nejsem žádná herečka
jenom jsem chtěla mezi lidi
to byl pravý důvod
možná i jisté malé nadání
potřeba hrát nejspíš
tu jsi měla vždycky i ty
ale ne profesionálně
všechno profesionální mě odjakživa odpuzovalo
jenom proto že jsem nechtěla být sama
taková je pravda
už jen to že jsem se na herecké škole
směla účastnit zkoušek
byla moje záchrana
ne vlastně zájem o herectví

RITTER *vstala*

DENE

Ne určitě ne
Být pohromadě s lidmi stejně starými
dívá se sestře přímo do tváře
A přirozeně sehrála skutečnost
že náš strýc byl akcionář Josefstadtu
a ještě k tomu šéf činohry

velkou roli
 nebyť jeho už bych později
 herectví neprovozovala
 Do Shakespeara potřebujem jedno děvče
 a to jsi ty mé dítě
 to bylo vše
 všechno ostatní je známo
jde k zrcadlu a dívá se do něj
 Ty jsi úplně jiný případ
 skutečná herečka zcela vědomě
 s nejvyššími nároky
otoč se
 Vždyť ty jsi mnohem lepší než já
 jenže štěstí pak stejně vždycky přálo mně
 to je to nic jiného
 zdánlivé štěstí
 Naše rivalita na scéně
 já jsem ji nikdy nebrala vážně
 když jsi hrála dobře
 dělalo mi to pokaždé radost
podívá se na hodiny, potom
 Je načase
 aby přišel
jde ven a volá tak hlasitě, jak může
 Ludwigu

Opona

Oběd

*Dvoukřídle dveře do kuchyně jsou teď vlevo
 Ritter a Voss sedí u stolu, jedí a pijí
 Voss sedí proti otcovu portrétu, pije vodu
 Ritter pije bílé víno*

Voss předkloněn

Jít rovně
 víš co to znamená
 to se mi za celou dobu nepodařilo
 Najednou jít zase rovně
narovná se
 Předpisově
předkloní se a šeptá
 Přinesla mi špatný papír
 to mi znemožnilo
 napsat šestou kapitolu
 všechno ztraceno konec
 řekl jsem jí papír
 na kterém jsem psal Logiku I
 ale ona neposlouchala
narovná se
 V Glossopu nechat vzlétnout draka
 pamatuješ
 Anglické období krásné období
 Potom se vydal do Anglie
 a studoval matematiku
 povídal ředitel
 Slyšel jsem přirozeně všechno
 co říkal
 není to norský problém
 je to cambridžský problém řekl ředitel
 Ačkoli z bohatého domu řekl

přihlásil se dobrovolně do armády
 Potom převzala vůdčí roli matematika
 neboť co jiného je filozofie než matematika
 nejryzejší matematika
předkloní se
 Jednou jsem mu nakreslil vrtulovou lopatku
 kterou jsem sám zkonstruoval
 na ústavní papír
 to ho ohromilo
 Jenom ne samostatný pokoj řekl jsem
 prosím jenom ne samostatný pokoj
 a pak přece jen
 samostatný pokoj
 prosím samostatný pokoj
 Není to problém norského srubu řekl
 je to cambridžský problém
 Bohatí totiž mívají
 ze všech největší potíže
 řekl
předkloní se
 Naše sestra mu svěřila
 že jsem v osmnácti
rozhlíží se
 spal s naší matkou
 Řekla to zcela bez zábran
 to ředitele pobavilo
 Já bych to byl neřikal
 Užvaněnost
narovná se
 Nejdřív se zabýval konstruováním draků a balonů
 potom se věnoval hnacím motorům
 řekla
 myslela že jsem ve svém pokoji
 zatímco já stál v ředitelově předpokoji
 a čekal na ni

což nemohla vědět
 Projednávala s ředitelem cestu do Madridu
 kterou chce podniknout
 sama
 Kdybys dávala pozor
 co jsem říkal
 nebylo by teď pro mě všechno ztracené
 řekl jsem jí
 tys mi všechno zničila
 na tenhle papír nemůžu psát
 To vyvolalo její hněv
 opustila mě okamžitě
 viděl jsem jak mě nenávidí
 všechno nenáviděla jak šla pryč
 dokonce i mé spolubližní v utrpení
 stíhala nenávistí
 Já jsem nečetl noviny
 které mi nosila
 rozdal jsem je
 to jsem neměl dělat
 protože pak tam tancovali všichni bez sebe
 nadšením z papíru
 Ona si myslí že píše bezchybně
 ve skutečnosti dělá samé chyby
 přitom není nic lehčího
 než přefukat precizní předlohu
 Říká že bude teď zase hrát
 zase vystupovat

RITTER
 Ano

VOSS *předkloní se, šeptá*
 Komédie že

RITTER *přikývne*

VOSS
 Sestry herečky

Divadelní ptactvo
 Jevištní štěbetalky
směje se
předkloní se, šeptá
 Mojí ideou bylo
 jít dál
 než všichni ostatní
 za všechny ostatní
narovná se
 Jsme připoutáni k podivnostem
 Rozumíš mi
 k podivnostem
 a dusíme se v jednotvárnosti

DENE *vejde s velkým talířem*
masa a posadí se

RITTER *k ní*
 Pamatuješ na Glossop

DENE
 Ano samozřejmě

RITTER
 Jak málo jsme už potom prožili

DENE
 Ach Bože

RITTER
 Ludwig říká
 že jsi mu přinesla špatný papír
 ztratil kvůli tomu spoustu času

DENE *rozděluje porce masa*

RITTER
 Jak je to dávno
 Glossop

DENE
 Dvaadvacet let
 to vím přesně

moje největší zklamání

RITTER
 Pro tebe
 Já byla v Glossopu šťastná

DENE
 Číst Mozartův životopis
 s bolením v krku
 celou dobu proležet v posteli
 zatímco ty a Ludwig
 jste experimentovali s drakem

VOSS
 Můj experiment s drakem
 můj rozhodující objev
 Jenže jsem objevil něco docela jiného
 než jsem si myslel že jsem objevil
 Až o mnoho let později
 jsem zjistil
 že jsem v Glossopu
 objevil něco docela jiného

RITTER
 Na tomhle objevu
 jsem měla rozhodující podíl

VOSS
 Přirozeně

DENE
 Já byla ošklivě nemocná

RITTER
 Tys do Glossopu nechtěla
 tys v Glossopu onemocněla
 protože jsi do Glossopu nechtěla
 hned první den jsi měla horečku

VOSS
 Glossop mě rozhodujícím způsobem ovlivnil

DENE

Ano vy jste se v Glossopu zregenerovali
 Ale já miluji
 životopisy umělců
 to byla moje výhoda
 S Mozartem nebylo bolení v krku ani z poloviny tak zlé
ustane a jde ven

RITTER

Hraje Slepou
 krátký výstup
 dvou třiminutový výstup
 snad se zas chytí
 jsem si jistá
 že jí to udělá dobře
 Jak je dobře že jsme naše styky
 s lidmi od divadla
 úplně nepřerušily
 pokud jde o mě
 já jsem o kontakty s lidmi od divadla
 vždycky dbala
 nejsem ale ochotna
 hrát všechno
 ale i když nevystupujeme
 musíme se udržovat na výši
 já pracuji denně na svém umění rozumíš

VOSS

Mít za sestry dvě umělkyně
 nevím
 přineslo mi to štěstí
 nebo neštěstí
 víc neštěstí myslím než štěstí
 jistě víc neštěstí

RITTER

Můj Ludwig
 jak on přemýšlí

náš egoista

Chceš ještě kousek melounu

VOSS *se předkloní a šeptá*

Přinesla mi pět košil
 a já je všechny rozdala
 to ji přirozeně popudilo
 ale jsou to snad moje peníze
 Filozof rozdává své myšlenky
 je to totiž jeho myšlení

narovnává se, bere si kousek melounu

V Skjoldenu jsem si myslel

že to nejde dál

Ředitel říkal

že je to můj norský problém

idyla života ve srubu

Večer před spaním

nastoupíme do řady

a doktor vyžaduje

abychom říkali svá jména

On řekne Dobrou noc

na to řekneme my Dobrou noc

světlo se automaticky zhasne

DENE *vchází s mísou salátu**a posadí se*

VOSS

Automaticky se zhasne

Žádné špatné jídlo

v ústavu

Každý může sníst kolik chce

problém je

že nemám v noci žádného partnera k hovoru

protože všichni tvrdě spí

Noci jsou ve Steinhofu naprosto klidné

DENE

Teď jsi doma

a můžeš si dělat co chceš
klade Ludwigovi na talíř porci masa
 Teď je všechno
 co souvisí se Steinhofem za námi
 zapomeň na to
 třeba bys chtěl poslouchat hudbu

VOSS
 Ne

DENE
 Koupila jsem novou Devátou

VOSS *tázavě*
 Ano
 Jít rovně
 víš co to znamená

DENE
 Odpolední procházka
 ti udělá dobře
 nebo co jenom by sis přál
 Třeba si chceš číst
 muzicírovat třeba
 nebo pozveme nějaké hosty

RITTER
 Jaké hosty

DENE
 Hosty
 lidi
Ludwigovi přímo
 Koho bys tak chtěl vidět
 Možná je lepší
 nezvat hned lidi
 možná je nejlepší zcela jednoduše se vyspat
 Klid
 klid klid klid
chce rozdělit maso, ale sourozenci

už maso nechťejí
Ludwigovi přímo
 Nebo mi chceš diktovat
 odpoledne
 celou noc jsem s tebou strávila
 s kapitolou o dualismu
 mám-li být upřímná
 nerozumím z toho ani slovu

RITTER *k Dene*
 Jsou domovní dveře zamčené

DENE
 Samozřejmě
vstane a jde ven

RITTER *za ní volá*
 Tady táhne
 zavři dveře prosím tě
k Vossovi
 že
 táhne tady
 já jsem tak citlivá na průvan

DENE *zavře dveře do kuchyně*

RITTER
 Ona je nemocná
 ne ty
 ona je nemocná
 Dobře že jsi tady
 už bychom se tu bezmála zalkly
 samy sebou
 Naše sestra
 trpí stihomamem
 mezi námi řečeno
 tyranizuje Annu
 je posedlá uklízením
 není tu minuta klidu
 chodí ve svém pokoji sem a tam

vtrhne ke mně a ptá se
 jestli mám taky bolesti v uších
 ptám se proč bych měla mít bolesti v uších
 na to řekne
 protože já mám bolesti v uších
 hrozné bolesti v uších
 celou noc nespím
 protože ve svém pokoji
 pobíhá sem a tam
 Když vejdu k ní do pokoje
 sedí před svou šperkovnicí
 vlastnoručně si přesouvá postel
 jednou do toho
 pak zas do onoho rohu
 Byli tu dva proutkaři
 tvoji postel postavili pokaždé
 na jiné místo
 teď stojí zase tam
 kde vždycky stála
 když myslí že je sama
 kartáčuje tvoje šaty
 hodiny
 a já jsem přítom tady
 a pozoruju ji
 otvírá všechny zásuvky u tebe v pokoji
 všechno vyndává
 a všechny zásuvky vytírá
šeptá
 když jsem vešla k ní do pokoje
 minulý týden
 měla na sobě tvoje frakové kalhoty
 na smrt vylekaná mi vysvětlovala
 že neví
 co jí přimělo
 obléknout si tvoje frakové kalhoty

ptá se
 Maso
šeptá
 Úplně nahá sedí u okna
 a lžičkou vyjídá jogurt
 a poslouchá k tomu Schumanna
 Klavírní koncert

VOSS

Už nechci maso

RITTER

Nevím

co bude dělat v Madridu
 nikdy se nezmínila o ničem
 co by souviselo s Madridem

šeptá

Má ve svém pokoji
 kaktus
 třicetiletý kaktus

DENE *vejde*

RITTER

Prosím tě zavři ty dveře

*Dene zavře dveře do kuchyně a posadí se ke stolu,
 hned zase vstane a odklízí nádobí, staví je na kredenc,
 znovu si sedá*

RITTER

Ludwig dobře vypadá
 jako kdyby se vrátil z letního bytu

DENE

Ano

RITTER

Vůbec nevypadá
 jako filozof

VOSS

Jak vypadá
 takový filozof

DENE *Wie ist mir's mit dir?*

Jako ty
protože ty jsi přece filozof

VOSS *Was ist dir an mir?*

Filozof filozof
antiumělec

RITTER *Was ist dir an mir?*

Jako by se vrátil z letního bytu
Zatímco my jsme se tady v té dusné díře
málem zalkly
byl náš Ludwig na letním bytě

DENE *an Voss*

Obstarala jsem ti ten správný papír
Tisíc listů
celý štos
na tvém psacím stole
Šaty jsem ti vykartáčovala
kalhoty vyžehlila
všechno vypráno
Už žádný pach Steinhofu

VOSS *Was ist dir an mir?*

Už žádný pach Steinhofu

DENE *Wie ist mir's mit dir?*

A když bude odpoledne pršet
bude to nejpříjemnější
člověk nemá pocit
že musí něco podniknout

RITTER *Was ist dir an mir?*

Něco si číst
a když se setmí
zatáhnout závěsy
a číst

DENE *Was ist dir an mir?*

Takový problém pro mě neexistuje

kde je toho tolik co dělat
a kde na mě více či méně
všechno padá

RITTER *Was ist dir an mir?*

Odpolední představení
které nás jako děti vždycky zachránilo
už nepřipadá v úvahu
odpolední čaj u tety Margarethy
jak snadné to tehdy bylo
uniknout zoufalství
šálek kakaa
a mapa na podlaze
to už nestačí
Brzy už nebude stačit ani
vzít si něčí životopis s sebou do postele

DENE *Was ist dir an mir?*

Hudba bývá velmi často záchranou

RITTER *Was ist dir an mir?*

To máš pravdu
ale brzo už nebudeme moci poslouchat ani žádnou hudbu
když naše uši náhle a potom už navždycky
budou hudbu nenávidět
protože ji zneužíváme
za účelem přežití takříkajíc

VOSS *Was ist dir an mir?*

Na tom je myšlení
zcela nezávislé
i když je takhle zneužíváme
je stále možné
všechno nám jde na nervy nakonec
ne tak myšlení
kdo myslí
může klidně zestárnout
Nebo celý život
mít jednu bláznivou myšlenku

jednu jedinou bláznivou myšlenku
 Poslouchat číst dívat se to je všechno nic
 proti této jediné bláznivé myšlence
 to je ale můj problém

DENE *vstane a jde s několika talíři ven*

VOSS

Matematické řešení přirozeně
 ryze matematicky vyřešeno
 Jak špatně se mnohdy cítím
 úplně jako bych umíral
 pak je najednou zas všechno v pořádku
 protože myslím
 překonávám všechno
 jediné myšlením
 ne přemýšlením
 myšlením
šeptá
 Neměl jsem v úmyslu
 sem jít
 Moje sestry jsou moje ničitelky
 ony mne zničí
 říkám si vždycky
 Řediteli jsem řekl
 až přijde moje sestra
 řekněte jí
 že nechci domů
 půjdu-li domů
 bude to má smrt
 Příbuzenstvo znamená smrt
 a přátele nemám žádné
 odhlédnu-li od toho
 že moji spolupacienti jsou moji přátelé
 Ale ona neustoupila
 nechtěl jsem to nechat dojít tak daleko
 abych se s ní pohádal

neporozumění je to jediné
 co mě k mým sestrám poutá
 pomyslel jsem si
 ty mi přece rozumíš
 tys mi vždycky rozuměla líp
 než tvá sestra
 ona rozuměla vždycky jenom sama sobě
 Ale já budu doma stejně jen tu nejkratší možnou dobu
 řekl jsem řediteli
úplně se předkloní
 Dva tři dny
 už čtvrtý den bych byl totiž mrtev

DENE *vejde a sedá si*

Vlaštovka
 byla v kuchyni
 zranila se na okně
 Anna dělá jenom nepořádek
 dávám jí horentní plat
 a ona dělá jenom nepořádek
 nic není na svém místě
 všechno je špinavé
 katastrofa je
 že jsme těmhle lidem vydáni napospas
 využívají nás vydírají
 navíc nás i pomlouvají
 vláčejí nás špinou
 kde jen mohou
 sprostota spodiny
 je ubohá
 Otec měl pravdu
 Napsat odpoledne dopis
 do Irska
 který už dlouho dlužím
 Napíšu jim
 aby nejezdili

co by tu hledali
 dvacet let jsme je neviděli
 zrovna teď
 já jsem naše irské příbuzné
 nikdy nemohla vystát
 velice uctivý odmítavý dopis
 k tomu se takové odpoledne právě hodí
rozděluje brambory, rýži, salát
 Řekla jsem řediteli
 že já přece musím vědět
 jak se má zacházet s filozofem
 opatrně řekla jsem
 na to se začal smát

VOSS

Začal se smát

RITTER

Na podzim budu zase hrát
 Shakespeara
 je to tak naplánováno

VOSS

Moje sestry jsou herečky
 řekl jsem řediteli
 jak jsem ho viděl poprvé
 mějte se napozoru
 mají peněz jako smetí
 a jsou herečky
 To mi ještě chybělo řekl jsem
 že moje sestry
 propadly divadlu
 nikoli bez talentu řekl jsem
 jenže já divadlo nenávidím
 nic mi není protivnější
 ale tak to přece bývá
 že se musíme smířit
 právě s tím nejprotivnějším

Nemyslete si
 že se pokusím o sebevraždu
 jak se obává mé příbuzenstvo
 nápad by to byl
 ale já požaduji přirozenou smrt
 ať už to znamená cokoli
 já si nesáhnú na život
 nemějte strach
 A tak mi nechali hned
 při mém prvním pobytu šle
 Jak vidíte
 řekl jsem ještě dnes ráno řediteli
 nesáhl jsem si na život
 Znáte mě už dvacet let
 a dodneška jsem si nesáhl na život
 Ano umíráme
 když chceme
 řekl jsem řediteli sami od sebe
 nemusíme užívat násilí

DENE

Takový pěkný kousek masa Ludwigu
 třeba bys ho ještě snědl

VOSS *zavrtí hlavou*

Máme svou smrtelnou nemoc
 a víme
 že na ni zemřeme
 můžeme tento proces umírání uspíšit
 protahovat pozdržet
 když chceme
 ale víme přirozeně
 že je to všechno jenom otázka krátkého času
 a říkáme si
 alespoň tuhle myšlenku ještě rozvést
 tuto odhodit
 napsat tenhle řádek

dokončit kapitolu
 v tom je naše největší potěšení
 proto ještě existujeme
 ze žádného jiného důvodu
 neboť kromě toho že myslíme
 a že na tom co myslíme trváme
 dokud je to pro nás možné
 nás už nic nezajímá
 myslím své myšlení
 a sebe

DENE *mu položí další*

porci masa na talíř a nalije na ně omáčku

VOSS

Nejeli jsme přece do Anglie
 pro zábavu
 nýbrž proto že jsme chtěli
 obrodit naše myšlení
 Zvětralé nánosy nahradit něčím zcela novým
 nešel jsem do Cambridge
 abych udělal anglický doktorát
 nikoli pro takovou směšnost
 nýbrž proto že jsem v tom viděl šanci
 myslet dál
 než pro mě až dosud bylo možné
 Všechny svazky s příbuzenstvem etcetera zpřetrhány
 jedině za tímto účelem
 Nemůžeme myslet
 jsme-li připoutáni k lidem a jejich potřebám
 To neznamená
 že nás tito lidé nezajímají
 naopak
 právě proto že jsme se cele s největší intenzitou
 soustředili na ně
 musíme se od nich osvobodit
 Stále hledal jednoduchost

ale nikdy ji nenalezl
 nic než proces našeho umírání
 jenž nás vůbec umožňuje
 Celý svůj život usilujeme
 pouze o dvě tři stránky nesmrtelného rukopisu
 víc nechceme
 ale to je přece zároveň to nejvyšší
 Ředitel nerozuměl tomu
 co jsem řekl
 ředitelův způsob myšlení
 není mým způsobem myšlení
 není ochoten
 myslet mým myšlením
 ačkoli by přece bylo možné
 aby myslel mým myšlením
 Jenže já mám jedině ředitele ve Steinhofu
 pacienti jsou absolutně tupí
 to je na tom to fascinující
 že jsou tak bezmezně tupí
narovná se
 Konečně jít zase rovně
 víte co to znamená

DENE *polévá omáčkou maso, ze kterého VOSS sotva ujedl*

VOSS

Pouze když jsme nemocni
 jsme šťastni
rozhlíží se
 Myslel jsem si
 kdyby tak bylo všechno jinak
 ale vy jste nic nezměnily
 Všechno bude jinak myslel jsem si
 Na všem lpět
 to je pro vás typické
 Může to být jenom krátká návštěva

DENE

Co říkáš

VOSS

Jenom krátká návštěva
Méněcennost života
si zcela jasně uvědomíme
když se vrátíme do domu
který jsme navždy opustili

DENE *se ho chce dotknout, on ji odstrčí*

VOSS

Vracíme se
vracíme se
nerozumíte
Zanechte moji sestru klidně v domnění
že se vracím domů
já nemám v úmyslu
řekl jsem řediteli
ukázat Steinhofu záda
tady jsem doma nikde jinde řekl jsem
Můj pokoj je mi kdykoli k dispozici
zvykl jsem si na Steinhof
a zemřu ve Steinhofu
ne tady
není nic nechutnějšího
než zemřít v rodičovském domě
vy to klidně udělejte
k vám se to hodí
ke mně se to nehodí
Jeden okamžik jsem si myslel
že to bude pěkné
jenom jeden okamžik
Stále hledáme správnou cestu
a přitom na ní už dávno jsme
Může být že jsem blázen
může být

DENE

Připraveno speciálně pro tebe Ludwigu
tvá oblíbená omáčka

RITTER

Nech ho přece na pokoji

DENE *kteřá jako jediná po celou dobu hltavě jí*

Já se namáhám
ale nikdo to neocení

VOSS

Není to přece nic jiného
než proces chátrání
nezadržitelná existence
jako způsob jak uniknout nudě
ale nedaří se to
nudě
kteřá je přerušována
pouze strachem ze smrti
být definitivně sám
myslel jsem si
ale nepodařilo se to
ukrýt se v Norsku
z pocitu nepatřičnosti
zavřít se v dřevěné chatě
s jedinou myšlenkou
bezúspěšně
všechno zničit nakonec
celá léta se trestat
celá léta se ovládat
v jediném okamžiku všechno spálit
I v Norsku
mi zabraňovali ve vstupu
do hostince
jeden pohled stačil aby mě zarazili
Kdo je tak nenáročný jako já
myslel jsem si

ten nemá přístup
 Máme miliony v kapse
 a nemůžeme s nimi nic počít
sní hltavě několik soust
 Přemýšlení není vzrušující
 nýbrž hnusné
 to je na tom to zlé
 ale teprve pak má nějakou hodnotu
 když je hnusné
 hnusní lidé
 hodnotní lidé
 Všechno jsme vyzkoušeli
 a nakonec
 vždycky zůstáváme sami
starší sestře
 Moučníky byly odjakživa
 tvojí silnou stránkou
 Telecí hovězí vepřové
 končilo pokaždé katastrofou
 Matka neuměla vařit
 kuchyň se jí hnusila
 Ale to jsi pak s vařením pomáhala ty

RITTER

Ona to jenom ohřála

VOSS

Ohřálas to
 vůbec to není špatné

DENE

Nechtěla jsem
 aby tu byla Anna
 až se vrátíš domů

VOSS

Vrátíš domů vrátíš domů
 Já tady nejsem doma
náhle zcela tiše

Když se podrobíme chirurgickému zákroku
 může být za jistých okolností
 náš život prodloužen
 ale to já nechci
 Pravděpodobnost nenávidím

DENE *mu chce nalít na talíř omáčku, ale on jí v tom
 zabrání*

VOSS

My skutečně
 uzavíráme smlouvu
 ale přitom ji porušujeme
 každá smlouva musí být porušena
 Jestliže jsme podepsali smlouvu
 musíme ji porušit
 Smlouvy jsou smrtelné
*už delší dobu pozoroval otcův
 portrét na stěně naproti sobě*
 Buď nepodepisujeme žádná
 a nebo když jsme je podepsali
 musíme je porušovat
 celé lidstvo drží pohromadě smlouvy
 a tyto smlouvy je zadusí
*vstane a jde k otcovu portrétu, otočí se
 po ušaslých sestřích a sundá
 otcův portrét ze stěny, drží ho
 přitisknutý na sebe a řekne*
 Toho okamžiku jsem se bál
 kdy zasednu přesně tady na tom místě
 kde jsem seděl celé dětství
 a velkou část svého mládí
 proti svému otci
 Vždycky jsem ho nenáviděl
 Přál jsem si jeho smrt
 jeho smrt neměla na mou nenávisť žádný vliv
postaví portrét na zem a řekne

*při pozorování ostatních portrétů
visících na stěnách*
Všechno odporní lidé
od kterých všechno máme
Není žádný důvod
znovu navazovat kontakt s mrtvými
Naši zploditelé
nás nechali draze zaplatit
že jsme byli jejich děti
Taky nejsme výplod jejich ducha
*sedne si ke stolu přesně naproti místu,
na kterém seděl předtím, než vstal*
Je to přece tak
není to nic jiného než pohana

DENE *vstane a přenese mu talíř
a příbor z místa, kde seděl předtím*

VOSS *zatímco mu jeho sestra opět
líje na talíř omáčku*
Jídelna
z níž vzešlo všechno zlo
Otec matka děti
nic než představitelé pekla
v polévkách a omáčkách se vždycky všechno
co mělo nějakou hodnotu
utopilo
kdykoli jsem měl skutečnou
kdykoli jsem měl cennou myšlenku
utopila ji matka ve své polévce
kdykoli ve mně byl skutečný
kdykoli ve mně byl hodnotný cit
pohřbila ho matka ve své omáčce
A otec to bez rozpaků trpěl
co všechno ve mně matka zabíjela
proto jsem tuhle jídelnu
vždycky nenáviděl

z tohoto místa
z tohoto otcovského místa
padaly vždycky jenom rozsudky smrti
váš osud nebyl jiný
jenomže já jsem nebyl tak mazaný jako vy
já jsem se vždycky více méně
vědomě nechal chytit do pasti
Rodiče se nestyděli
ani matka ne
ačkoli stud by býval měl být její povinností
Musel jsem ji skutečně a celoživotně nenávidět
abych se mohl zachránit
nejprve anglická
potom norská oklika
věřil že řešením je univerzita v Cambridgi
potom věřil že je řešením srub v Sognefjordu
všeho se vzdáváme
abychom všechno získali
a máme na konci méně než na začátku
Že jsme společně muzicírovali
jako by to bylo vzdáleno celá tisíciletí
starší sestře
Copak
hraješ ještě tu a tam na violu

DENE

Nene

VOSS

Vzdáváme se téměř všeho
když necháme hudebního nástroje
na který jsme se učili
Herectví
je přece nízké umění
hrát na hudební nástroj je něco docela jiného
mluví-li herec
mám nepřetržitě pocit

že celý svět je vulgární
něco docela jiného je
když violista hraje na violu
promězámě třeba i jenom klavír
je-li hráno dobře pochopitelně
ke starší sestře
Ještě před pár týdny
mě napadlo
vrátit se do Norska
teď jsem na to ale příliš slabý
A taky samozřejmě nemám žádný důvod
vracet se do Norska

DENE

Počkejme přece
co řekne doktor Frege

VOSS

Frege
jak jsi přišla na doktora Fregeho

DENE

Objednala jsem tě
na zítra odpoledne

VOSS

Nesmysl
to přece nemá cenu
abych chodil k doktoru Fregemu
ten člověk je idiot
on je ještě horší než všichni ostatní
on taky způsobil
předčasnou smrt rodičů
jsou doktoři
kteří nemoci jenom uspíší
vykřikne
Frege ten bránil
své sestře
A tys mě objednala

na zítra odpoledne
Tam tedy nejdu
mladší sestře
Co tomu říkáš
tvoje sestra rozhodne zcela jednoduše
že zítra odpoledne
jdu k doktoru Fregemu
Nejdu už k žádnému doktorovi
žádného doktora už nevyhledám

DENE

Nechceš ještě něco sníst

RITTER

Nech ho přece na pokoji
není to zas tak vynikající
aby to člověk musel sníst

DENE

Jistě ne
Taky jste oba
skoro nic nejedli
vstane a začíná sklízet ze stolu

VOSS

Vzpomínám si
jak byl Frege naposledy tady u nás
a já byl u toho
byl tu i ten arcibiskup
tihle lidé se k sobě znamenitě hodí
člověk jako Frege
bezohledný pitomec
a člověk jako tamten arcibiskup
prohnaný darebák
Tihle Fregeové etcetera
jsou strašliví lidé
před nimiž ustavičně prcháme
kteří nás ale pokaždé dostihnou
nejdříve jsou to rodiče

pak jsou to naši učitelé
a potom jsou to tihle Fregeové etcetera

DENE *vyjde ven*

RITTER *vstane a jde za ní*

VOSS *volá za nimi*

Před tímhle Fregem se musíte mít na pozoru
před všemi těmi doktory a primáři
obzvláště před specialisty
Všichni tito lidé zatemňují
takže máme stále méně
svobody pohybu
rozhlíží se

Vždycky nenáviděl
vždycky si hnusil
Perverzita secese

*vstane a jde k oknu, dívá se ven, chytí se
oběma rukama za hlavu*

Anglická intenzita

norská koncentrace

*otočí se a dívá se za sestrami
volá*

Nejdu k doktoru Fregemu

Ty sis dovolila
objednat mě k doktoru Fregemu
rozčileně

Podvést mě s doktorem Fregem
tiskne si oběma rukama hlavu

Neschopnost koncentrace
sedá si znovu ke stolu, volá

To nemohu v tomto domě
dostat ani sklenici vody

DENE *přijde a dá mu sklenici vody*

VOSS

Frege ten vrah Frege
žízlivě sklenici vypije

žádného doktora prosím
prosím žádného doktora
přinesli mi všichni jenom neštěstí
chci pojit sám
bez doktorů

DENE *odklízí nádobí*

Tvé stavy vyčerpanosti
po jídle
odebere svému bratrovi sklenici

VOSS

Frege ne
napřímí se
ne Frege
zhroutlí se do sebe

DENE

Ředitel mínil
že první dny jsou ze všech nejtěžší
Měl by sis po jídle lehnout
Udělal jsem báječný moučník
sama
ne Anna
já
věnečky se žloutkovým krémem
tvůj zamilovaný moučník

RITTER *vejde dovnitř s velkým talířem,
na němž jsou věnečky, a postaví ho na stůl*
Úplně čerstvé žloutkové věnečky
sedne si

DENE

Brzo se všechno zaběhne
všechno chce svůj čas
dává na stůl dezertní talířky
Přirozeně že jsi vyčerpaný

VOSS

Já nejsem vyčerpaný
co má znamenat vyčerpaný
napřímí se
rozrušení
zhrouť se do sebe
není žádné vyčerpání
narovná se
To by se bývalo nesmělo
vyslovit jméno Frege
zhrouť se do sebe

DENE *si sedne*

VOSS

Tenhle Frege

DENE

Mluvila jsem s ředitelem
řekla jsem
který lékař je pro mého bratra nejlepší
při jeho současném stavu
rozděluje věnečky
Frege povídal ředitel
můj kolega Frege přirozeně

VOSS

žádný doktor
narovná se
a už vůbec ne Frege
tahá docela lehce za ubrus
Nekompetentní lidé
Ředitel je rovněž nekompetentní
berou obrovské sumy
a jsou naprosto nekompetentní
tahá za ubrus
Po babičce
že
babička ho vyšívala

DENE

Přirozeně
že po babičce
všechny naše nejhezčí ubrusy
vyšívala naše babička
na letním bytě

VOSS

Na letním bytě
všechny vyšívaly
a četly životopisy umělců
že
tahá ještě více za ubrus

Nene

Sebekontrola je vše
jenom neztratit sebekontrolu
my nenávidíme všechno vyšívané
aťsi to třeba vyšívala babička

RITTER *se hlasitě zasměje*

VOSS

Jedni vyšívalí
druzí se profilozofují
životem
všichni mají pouze nesmyslnost
a ovšem nevkusnost
jako záminku
tahá docela lehce za ubrus

DENE

Úplně čerstvé věnečky
které tak miluješ

VOSS

Věnečky
které miluji
Ludwig
který miluje žlutkové věnečky
který miluje žlutkové věnečky jako nic jiného

Celou dobu ve Steinhofu jsem nemyslel na nic jiného

než na žloutkové věnečky

rozhlíží se

Jako v hrobce je to tady

vždyť my už jsme pohřbeni

skvělá hrobka

v níž jsou podávány žloutkové věnečky

čichá ke svému moučniku

typická vůně žloutkových věnečků

mladší sestře

že

že

pro nás byly čerstvě upečeny

abychom je snědli

zvolá

Nejvyšší umění je pečení

RITTER *se hlasitě zasměje*

VOSS *čichá znovu ke svému moučniku*

Když to jíme poprvé ano

ale pak

pak jsou stále nechutnější

a nakonec je nenávidíme

a potom není nic co bychom nenáviděli víc

než žloutkové věnečky

i když se nám neustále říká

že žloutkové věnečky milujeme

jako nic jiného

starší sestře

Ty si myslíš že ty věnečky sním

ano možná dokonce sním jeden věneček

možná

dábel říká

sněz věneček

který tvoje sestra upekla

dábel to říká

dábel to říká

a Ludwig ho sní

RITTER *se zasměje*

VOSS

Ludwig jí věneček

který upekla jeho sestra

starší ho upekla

mladší přinesla na stůl

a teď obě čekají

až jejich žloutkový věneček sním

přehnaně zřetelně

Mně naservírovaný

Když vezmeme v úvahu

že při všech těchto věnečcích

že při všech těchto polévkách a omáčkách

jsme zestárli a zošklivěli a zhloupli a stali se bezcennými

je přece veskrze logické

že sníme i tenhle žloutkový věneček

všechny žloutkové věnečky

které nám kdy budou přineseny na stůl

sebere věneček ze svého talíře a naráz ho zhltně

Sežereme ho ten věneček

který naše sestra upekla

otevřeme doširoka ústa

strčíme věneček dovnitř

a zhltneme ho

starší sestře, když dávivě polyká věneček

Vidíš jak hltám tvůj žloutkový věneček

takový hnusný věneček

takový odporný věneček

můj zamilovaný moučnik

vidíš

DENE *vyskočí a chce vyběhnout ven, zůstane ale*

ohromeně stát u dveří, když vidí, že její

bratr si strká do pusy ještě druhý věneček

VOSS

A teď druhý věneček
zamilovaný moučník
můj zamilovaný moučník
který mi moje sestra vždycky pekla

RITTER *jí svůj moučník*

VOSS

Můj zamilovaný moučník
můj zamilovaný moučník
dávivě polyká, až spolkne jeden věneček
a druhý věneček bleskově vyplivne
a udeří oběma dlaněmi zuřivě do desky stolu

DENE *se otočí a vyběhne ven*VOSS *k Ritter*

Můj zamilovaný moučník
uhodí hlavou do stolu

RITTER *vyskočila a popošla k němu*VOSS *bez hnutí*

Pryč
pryč s tebou
nedotykej se mě

RITTER *ustoupí zpět, podívá se do kuchyně, jde zpátky*
*na své místo, sedne si a dojí svůj moučník*VOSS *se napřímí a strhne na sebe ubrus*
*a s ním všechno ze stolu na zem*DENE *vtrhne dovnitř*VOSS *jí do obličeje*

Malá etuda mé dítě
abych nevyšel ze cviku
jenom malá etuda
svěsí hlavu a položí si ji na desku stolu

DENE a RITTER *se shýbají a zvedají nádoby*
*a přístroje ze země*DENE *vyběhne ven a vrátí se se smetákem*
*a kbelíkem, namete všechno a hodí to do kbelíku*VOSS *po pauze bez hnutí*

Celou dobu přemýšlím
kolik je asi hodin
přitiskne si obě ruce na hlavu a žvatlá
Dáti životu smysl

DENE a RITTER *vyjdou*VOSS *žvatlá*

Dáti životu smysl

DENE *vtrhne dovnitř a zvedne ubrus, přitiskne ho*
*k sobě, otočí se a vyběhne s ním ven*VOSS *zvedne hlavu a dívá se za ní*

Jak se rozrušily obě dvě

zasyčí

Parazitky

křičí

Divadelnice perverzní

*sebere velkou lampu a mrští jí proti**dveřím do kuchyně*

Opona

Po obědě

Jako před obědem

VOSS *sedí u stolu, proti matčině portrétu*

RITTER *kouří cigaretu, pije bílé víno, sedí na židli u zdi*

Slyšel jsi dobře
jedenapadesát procent
s těmhle jedenapadesáti procenty
nás náš otec
prodal do dramatického umění
takřkajíc prozíravě
Otec byl přece obchodnický génius
a věděl co je pro nás životně důležité
Jenom s tebou si nevěděl rady
celý život ne
potáhne z cigarety
S těmito jedenapadesáti procenty
ještě dneska určujeme
kdy hrajeme
a kdy ne
zda v Shakespearovi
nebo ne

VOSS

Prodány do dramatického umění
dobrý postřeh

RITTER

Těch jednapadesát procent
umožňuje
abychom svůj talent uplatňovaly pouze tam
kde nám to vyhovuje
Nenecháváme se libovolně
a bezohledně obsazovat

nenecháme se bezostyšně využít
a zničit
Šéf činohry závisí takřkajíc na nás
ne my na něm
potáhne z cigarety
A když nemáme celá léta chuť hrát
nehrajeme
a když máme chuť
hrajeme Shakespeara etcetera
nebo Slepou v pokleslém kusu
dvouminutový výstup
Divadelní umění je jenom tehdy nezávislé
když vlastní jedenapadesátiprocentní podíl
upřímně řečeno
mě láká
vystoupit
jenom jednou za pár let
ale to neznamená
že bych třeba jen jeden jediný den
svůj talent zanedbávala
dva měsíce zkouší naše sestra Slepou
před oknem
a protože má v oněch dvou minutách jednu minutu
tančit
navštěvuje taneční kurs
kde se učí
jak tančí slepá
to není vůbec tak jednoduché jak si myslíš
pravděpodobně jsme jediné
které se na svůj výstup připravují tím nejexaktnějším
způsobem
potáhne z cigarety
My máme čas
prohlubovat své umění

VOSS *ktejž se stále znovu dívá na matčin portrét*

My tři
jsme se k sobě nikdy nehodili
příliš exaltovaní
příliš výstřední
inteligentní sourozenci
ve skutečnosti námi všichni opovrhovali
nebo nás přinejmenším přehlíželi
Podivnost
byla tím co nám vždycky vyčítali
roztrfěnost mého ducha bezpochyby
nejvyšší nároky
sebevražedná touha po lidech
všichni tři
Tam kde doufáme
že se uklidníme
rozrušíme se
Jmění které nám spadlo do klína
a všechny ostatní zbavilo kompetence
nechat si vemluvit
namluvit si
že můžeme být zachráněni
Sebevražedná touha po lidech
*bere z kapsy kabátu notes, otevře ho
a čte*
Všechno až do dnešního dne špatně
Dvanáctý červenec
tedy přede dvěma dny
zase notes schová
Tolik omylů navrženo
vstane a jde k portrétu matky
ukáže na jedno místo na jejím obličej
Tady
to máš ty taky
O tom přemýšlíme

celý život
o ničem jiném
až to nakonec vzdáme
protože to nemá žádný smysl
nemůže mít žádný smysl
šeptá
Mezi námi řečeno
Nejdu k Fregemu
nenávidím Fregeho
nenávidím doktory
ale doktora Fregeho
nenávidím ze všech nejvíc
Tihle lidé nás nepřetržitě zavalují
svou špínou
nevidí nic nemyslí
počínají si jako vrazi
a říkají si rodinný lékař
dívá se na matčin portrét
Matka
byla zlá
ne otec
matka je vinna
ne otec
posadí se
Kus cesty šel se Schopenhauerem
s Nietzschem
fatální přátelství
papírová pouta
knižní bratrství
tištěné lásky
Nakonec nic
než nechut
Do knih vstupujeme
jako do hostinců
hladoví žízňiví

vyhladovělí mé dítě
 Nejdříve jsme přátelsky přijati
 obslouženi
 ale pak jsme obsluhováni stále hůř
 stále hůř a hůř jsme obsluhováni
 a nakonec jsme vyhnáni
 a nebo tyto hostince sami bleskově opouštíme
 neboť jejich zápach déle nesneseme
 špatně uvařeno
 mizerně servírováno
 ale ovšem že ne
 bez příšerného účtu

RITTER *potáhne z cigarety,*
nalije si víno

Voss

Vstupujeme do filozofií
 jako do otevřených hostinců
 a sedáme si hned ke stolu stálých hostů
 a díváme se
 že nejsme hned obslouženi
 k naší plné spokojenosti
 Jsme nanejvýš roztrpčeni
 taky kvůli protivným lidem
 kteří se v tomhle hostinci kolem nás roztahují
 Voláme hostinského
 ale hostinský nepřichází
 a jestliže jsme snad byli
 zpočátku nadšeni
 snad zařízením hostince
 tak se nám už po krátké době všechno protiví
 špatně se nám sedí
 táhne
 odporový zápach se šíří tam
 kde jsme očekávali jemnou vůni pečeně
 Obsluhují nás malí odporní číšníci

kterí se ničemu nenaučili
 kteří nepřetržitě pitomě pobíhají sem a tam
 a přinesou na stůl nakonec všechno
 jen ne to
 co jsme si objednali
 Jídlo je nepoživatelné
 nápoje otrávené
 a pak
 když voláme k zodpovědnosti hostinského
 ukáže se
 že hostinský už dávno zemřel
 Tak vstupujeme do velkých jmen
 která nám slibují filozofické hody
 a jsou nakonec jenom nepoživatelná
 Vstupujeme do knih jako do hostinců
 to je naše neštěstí

RITTER *potáhne z cigarety*

Voss

Nakonec se každému hostinci vyhneme
 do žádného už nev kročíme
 ať svítí štít jak chce
 přejdeme rychle kolem
po pauze
 Ukazuje se
 že žádní hostinští už neexistují
 pouze nájemci bez skrupulí
po pauze, poté co se podíval na matčin
portrét
 Matka
 milovala vás dvě víc
 než mě
 Otec mě nenáviděl
 ale já jsem ho miloval
 taková je pravda
 Tu nejmladší vždycky nejvíc milují

rozmazlují
to je pro ni trest smrti
zvolá
Soběstačný
to bylo to
co otec na konci
pořád říkal
Mít ve sklepe zásobu uhlí
na tři příští zimy
slyším ho jak to říká
a taky
Filozof filozof
ten se nehodí
ani na herce
Prohnané sestry
které nakonec byly mnohem chytřejší
než on
Velkopřemyslnická hlava
tak mu říkal jeho bratr

RITTER *tázavě*

Strýc Friedrich

VOSS

Ne strýc Karel
Veselá kopa
na rozdíl
od Friedricha jemuž humor naprosto chyběl
dívá se střídavě na dva portréty na stěně
I malíři jsou tupí
ať jsou sebelíp placení
ať jsou sebevíc proslulí
Strýc Friedrich
má na obraze jistý humor
Karel ho docela postrádá
bylo to přesně naopak
Malíři nemají oko

dívá se postupně na všechny portréty na stěnách
Nechali se všichni malovat
hlupáci
vstane a vezme ze zdi matčin portrét
zatímco ho k sobě oběma rukama silně tiskne
Sem patří
ne sem
pověsí ho tam, kde byl předtím na zdi otcův portrét,
a otcův portrét pověsí tam, odkud vzal
právě portrét matky
To je přece perverzní
že ty obrazy
visí přesně naproti sobě
třicet let tímto perverzním způsobem
na stěně
nikdy je nikdo nesundal
Ale teď je to taky perverzní
nemyslíš
jak visí naproti sobě
špatně namalováno
velmi špatně namalováno
slavní umělci
ale špatně namalováno
mizerně namalováno
sundá matčin portrét ze zdi a opře jej
o zeď a sundá otcův portrét
a opře jej o zeď
Portrétovací manie
Kult předků
sundá ze zdi portrét strýce Karla
a potom portrét strýce Friedricha a
pověsí ho tam, odkud vzal portrét strýce Karla,
a vezme Karlův portrét a potom opět Friedrichův
portrét a posadí se vyčerpaně ke stolu
Tím jsme vždycky trpěli

těmito příšernými obrazy
 Ty obrazy mají hodnotu celého jmění
 milionovou hodnotu
 ale jsou příšerné
 jednou jsou víc
 jednou miň v módě
 ale pořád mají milionovou hodnotu
 jak příšerné jsou ty obrazy
 Naše matka byla přece
 krásná žena
 přitažlivá
 ale na obraze je odpuzující
 byla zlá
 na obraze vypadá laskavě
 otec nebyl žádný hloubal
 jako na obraze
 Umělci zneužijí všeho
 beze studu malují pro miliony
 jednu nesnesitelnost za druhou
 Muzikální rodina
 jak se vždycky říkávalo
 to není ani na jednom z těch obrazů
 byť jen naznačeno
 Nechat se namalovat
 to jim strašilo v hlavách
ustane a zeptá se sestry přímo
 Vy jste se přece nedaly taky malovat
 vy jste přece
 nepadly na žádného z těch malujících šarlatánů
 Daly jste se malovat nebo ne
zuřivě
 Vy jste se daly malovat
 nestydaté jste dost
 a nechaly jste se malovat
 těmi antiumělci

kteří se teď všude vynořují
 a vlichocují se
 a za svoje odporné mazanice požadují miliony
 Vy jste se nechaly malovat

RITTER

A i kdyby

VOSS

To mi ještě scházelo
 že se moje sestry
 nechávají malovat
 v této antiumělecké době
 v této epoše diletantismu
 Kde jsou tedy ta veledíla
 kde jsou ta veledíla

RITTER

Na půdě

jsi teď spokojen

VOSS

Na půdě
 na půdě
 patří portréty na půdu
 portréty nepatří na půdu
 schovaly jste je na půdu
 abych je neviděl
 abyste mi je zatajily
 pravděpodobně visí celou dobu
 co tu nejsem
 někde tady na zdi
 sundaly jste je
 a odnesly na půdu
 než jsem přišel
 ještě včera
 ještě dnes ráno
 taková je pravda
vyčerpaně si sedne

RITTER

Ty obrazy jsou špatně namalované

VOSS

Přirozeně že jsou ty obrazy špatně namalované

Portréty jsou vždycky špatně namalované

leda že by byly od Goyi

ale Goya vás nemaloval

ve Vídni Goya nikdy nemaloval

nikdy nemaloval ve Vídni Goya

náhle se napřtí

Chci je vidět

sem s těmi obrazy

okamžitě ty obrazy sem

RITTER *vyskočila*

VOSS

Ty obrazy sem

sem s těmi obrazy

okamžitě

RITTER *potáhne z cigarety*

VOSS

Co tady stojíš

povídám ty obrazy sem

sem s těmi obrazy

které pravděpodobně stály celé jmění

Voss vyjde ven

VOSS *k sobě*

Nechat se namalovat

za celé jmění se nechat namalovat

za takové peníze se nechat namalovat

volá ven

Miliony dětí hladovějí v Africe

a vy se necháváte malovat

k sobě

Nechat se namalovat

moje sestry se nechávají malovat

jako se dali namalovat jejich rodiče

Mecenášství odporné

volá ven

Sem s těmi obrazy

chci ty obrazy vidět

k sobě, rozhlíží se

Holé stěny jsem vždycky miloval

holé stěny

Tahle galerie ohyzdnosti

mně už dávno zničila žaludek

vstane a pověsí otcův portrét tam, odkud

vzal portrét strýce Friedricha,

a Karlův portrét pověsí tam, kde vzal portrét otce

K sobě

Příšerné obrazy

neumělecké

nevkusné

Dát se malovat

nechat se malovat

Malířské umění

nízké umění

skrznaskrz nízké umění

sedne si

S malíři se paktovat

vykřikne

S malíři

ony budou movité a bohaté

a budou se paktovat s malíři

Pak se tu ten ksindl všude roztahuje

a zamožuje vzduch

Malířské výpary

umělecký šmrnc

vstane a vezme ze zdi portrét děvčete

Možná tohle

prohlíží obraz
 snad
 prohlíží jej pozorně
 může být
 ne
 není to umění
 není to umění ne
 položí obraz nešetrně na stůl
 sedne si
 Hudba ano
 malířství ne
 prohlíží si postupně všechny obrazy
 Všechno umělecké řemeslo
 poplatné době

DENE a RITTER *vcházejí dovnitř se svými portréty*

VOSS
 Vy jste se daly malovat
 nechaly malovat

DENE a RITTER *ukazují jenom zadní strany obrazů*

VOSS
 Pročpak je neotočíte
 otočte je přece
 když se přece jedná o umělecká díla
 pravděpodobně
 od nějakého proslulého mistra
 Současné
 mě vždycky odpuzovalo
 Ukažte se sem
 jak vypadáte
 jak vás váš mistr vymaloval

RITTER a DENE *mu ukáží přední strany svých portrétů*

VOSS
 A tuhle nechutnost
 mám svým sestřím odpustit
 k tomu nemám nejmenší chuť

odporný manýrismus
 neptám se
 co tahle ohavnost stála
 jako kdyby je namaloval jeden z těch
 majitelů rolls-royců

RITTER a DENE *postaví obrazy ke zdi*

VOSS
 Nechat se malovat
 a paktovat se s nestoudností

RITTER
 Já myslím že ty obrazy nejsou tak špatné

VOSS
 Nejsou tak špatné
 ty myslíš že nejsou tak špatné

RITTER
 Tys nikdy neměl
 vztah k malířství

VOSS
 Neměl nikdy neměl
 nikdy neměl

RITTER
 Nikdy neměl

VOSS
 A pročpak jste ty obrazy
 schovaly na půdě
 přece ne proto
 že jsou tak velkolepé
 Příšerné
 a ani stopa jakékoli podobnosti
 s vámi
 a neumělecké

RITTER
 Jeden mladý umělec
 docela mladý malíř

DENE

Přítel doktora Fregeho
Frege ho doporučil

VOSS

Frege doporučil

RITTER

Jeden mladý Američan

DENE

Jehož prarodiče
se vystěhovali do Ameriky
z Německa

RITTER

Nadaný umělec

VOSS *vstane a vezme portréty sester*

a pozoruje je
To je ale úpadek
úpadek
hodí portréty sester na stůl
Celé jmění
za tuhle ubohost
dívá se na obrazy na zemi
To jsou tyhle mazanice
ještě umělecká díla
sedá si

DENE *bere jejich portréty*

RITTER *jí naznačuje, aby s nimi šla ven*

DENE *s nimi vyjde ven*

VOSS

Nemůžu říct ani
zohaveny k nepoznání
protože to by bylo aspoň něco

RITTER

No vždyť se jenom pomohlo
jednomu mladému umělci

Voss

Mladým umělcům se nedá pomáhat
neexistuje větší nesmysl

než pomáhat mladým umělcům

vůbec pomáhat umělcům

je nesmysl

Umělci si mají pomoci sami

především mladí umělci

si mají pomoci sami

proto z nich totiž nikdy nic nebude

že se jim neustále pomáhá

kdo umělci pomáhá

ničí ho

zvláště ten kdo pomáhá mladému umělci

ho ničí a nakonec zničí

taková je pravda

Odít se pláštíkem mecenášství

není nic odpornějšího

Ale co říkám

nikdo neposlouchá

Mě mecenášství

odjakživa odpuzovalo

Bohatí lidé

mecenáši

prolhaní

tiskne si hlavu oběma rukama

Navštěvovat bratra ve Steinhofu

všechno jenom pokrytectví

doma za jeho zády

se nechat malovat

dát se malovat

a namalované navíc i pověsit

a když přijde bratr domů

sundat ze zdi

a schovat na půdě

náhle

To byl její nápad
 vid' ne tvůj

RITTER
 Byl to můj nápad
 Doktor Frege

VOSS
 Doktor Frege
 vám to navrhl

RITTER
 Ano doktor Frege

VOSS
 Doktor Frege doktor Frege doktor Frege
 Není dost na tom že vašeho bratra zruinoval
 vy se dávejte ještě
 na jeho doporučení malovat
 Ale zatímco tyhle příšernosti
 dávno vešly do dějin umění
dívá se na obrazy na zemi
 nevejde tahle macha do dějin umění
 tato doba nevstoupí do historie umění
 jako bílá ostudná skvrna ano
 jako katastrofa ano
 jako katastrofa umění
 jako obrovský umělecký kráter
 do něhož se lidé budou za sto let dívat
 a z něhož to bude jenom páchnout
 jinak nic
 jinak nic
 jinak nic
rozhlíží se
 Holé stěny říkal jsem vždycky
 můj srub v Norsku
 je rovněž úplně prázdný
 žádný obraz nic

Holé stěny
*vstane a sundá ze stěn zbylé
 obrazy a staví je za sebe na zem*
 Ale to se musí přirozeně
 vymalovat
 nebo nově vytapetovat
 padesát let se tu nemalovalo
 netapetovalo
 tenhle pach
*dívá se na tapetu tam, odkud
 vzal obrazy*
 Taková bývala kdysi
 tahle tapeta
 O nic lepší
 Nové je ještě odpudivější
 A vůbec by se tu mělo
 jednou něco změnit

DENE *vejde*

VOSS
 Je to náš dům
 už nepatří těm mrtvým
chce posunout kredenc, ale nejde to
 Tak mi přece pomozte
 pomozte mi přece

RITTER a DENE *se s ním pokoušejí
 kredenc posunout, ale nepodaří se jim to*

VOSS
 Tak zatlačte
 zatlačte přece

RITTER a DENE *chtějí kredenc
 posunout, ale nejde to*

VOSS
 Půl metru doleva
 půl metru

jenom půl metru
Všichni tlačí, ale kredenc se nehýbe

VOSS

Jenom půl metru
 snad není přibitá
sehne se a dívá se pod kredenc

zase se zvedne

Zatlačte

jenom půl metru
kredenc se nehýbá

Zatlačit

Zkoncentrovat se a zatlačit

*Všichni naráz zatlačí a v kredenci
 padá nádobí*

Ritter *se hlasitě zasměje*

DENE

Zatraceně

VOSS

To jsou následky
 lehce docela lehce zatlačit
 jsem řekl
 ne prudce
 silně ale ne prudce
sedne si vyčerpaně ke stolu

DENE *otevře dveře od kredence a vyndává postupně
 spoustu střepeů*

Ty krásné herendské talíře

ta krásná česká konvice

můj Bože

otočí se po svém bratrovi

Nejhezčí kusy na střepe

RITTER *si sedla na židli před oknem
 a zapálila si cigaretu*

DENE

Ty nejhezčí kusy

VOSS

Lehce řekl jsem

silně ale lehce

ne prudce

DENE *jde ven a vrátí se s lopatkou*

a smetáčkem a smetá střepe

VOSS *který se delší dobu díval na hodiny*

Když ty hodiny

postavíme jenom o půl metru víc doleva

bude to hned lepší

ale to udělám sám

DENE

Proč chceš ty hodiny přestavovat

VOSS

Co jen pamatuju

vadí mi

že ty hodiny stojí tady

Jenom půl metru doleva

možná jen na zkoušku

jde k hodinám a posune je trochu doleva

a ustoupí zpátky a pozoruje je

ustupuje co možná nejdál a pozoruje je

Ne

není to dobré

není to dobré

jde k hodinám a posune je opět na jejich

původní místo a ustoupí o krok zpátky

a pozoruje je

Pravděpodobně

nepatří ty hodiny

vůbec do jídelny

vždyť je to ubohost

hodiny v jídelně

Co na to říkáte
kam ty hodiny postavíme
ale ty hodiny musí pryč
já pohled na ty hodiny nesnesu
sedne si ke stolu

DENE *vynáší ven střepy*

RITTER

Snad do malého salonu
v malém salonu nejsou žádné hodiny

VOSS

Ano v malém salonu nejsou žádné hodiny
Tam se hodí
do malého salonu

RITTER *vstane a zapne gramofon a znovu si sedne*

Beethovenův smyčcový kvartet docela tiše

VOSS *pozoruje hodiny*

Do malého salonu
máš pravdu
tam patří
v jídelně jsou nevkusné
a nejdou ani přesně
jdou o půl hodiny napřed
a každý druhý den se musí natahovat

DENE *vejde a sedne si na židli*

dost daleko od RITTER

VOSS *se dívá na strop*

Jednoho dne se zřítí
a zabije vás
Ale to já už nezažiju
dívá se po stěnách
Vápno je zdravé
čisté vápno
čisté bílé vápno
Už náš otec trpěl nenávistí k tapetám

Ženy jsou pro tapety
nenávidí vápno
ženy nenávidí vápno
to je prokázáno

DENE *vstane a zvedne ze země dva tři střepy,
které předtím přehlédla*

VOSS

Jedni nenávidí tapety
druzí nenávidí vápno
lidstvo můžeme
beze všeho rozdělit na tyto dvě části
na část která nenávidí tapety
a na část
která nenávidí vápno
náhle
Smyčcové kvartety
mě vždycky uklidňovaly
smím si je pouštět
jak často chci
povídal ředitel
rovněž úplatný
Nehorázné sumy nastrkány do kapes
tihle lidé vezmou každou sumu
já smím poslouchat smyčcové kvartety
smím číst
smím se zaměstnávat duševně
jak ředitel vždycky říká
Bohatí žijí z uplácení
A kolem osmé poslouchám Eroiku
v Knappertsbuschově provedení
vezme svůj notes z kapsy kabátu a čte
Sedmadvacátý květen Eroica
osmadvacátý květen Eroica
devětadvacátý květen Eroica
třicátý květen Eroica

jednatřicátý květen Eroica
 první červen Eroica etcetera
otevře o pár stránek dál a čte
 Starší sestra
 Logika jedna
 pečlivě přepsáno
zaklapne notes
 Exaktní vedení deníku
 mimořádně exaktní vedení deníku
otevře notes, listuje, čte
 Starší sestra
 nevkusně oblečená jako vždy
 sedí tu hodiny
 nic nemluví
 nerozumí ničemu
 mladší sestru
 nikdy neviděl na divadle
 jistě bez talentu vykřičník
 stejně jako starší vykřičník
 stejně je ale vždycky znova obsadí
 protože náš otec
 koupil jedenapadesátiprocentní podíl divadla
 v němž čas od času
 v závorce z nudy vystupují
 Předválečné akcie
sklapne notes, opět jej schová
 Pouze ukázka

DENE *vyjde ven*

RITTER *si zapálí cigaretu*

Náš hloubal
 náš Vševěd
 náš šarmantní glosátor

Voss

Když jsem v Londýně
 říkám si

Norsko je to pravé
 jsem-li v Norsku
 říkám si Londýn
 potom jdu když nevím jak dál
 do Steinhofu
 Jenže já nejsem zbaven svéprávnosti
 nad tím byste se měly zamyslet
 jsem ve Steinhofu jediný
 kdo není zbaven svéprávnosti
 vychutnávám svobodu blázna sestřičko

RITTER

To je možné

Voss

Možné říkáš
 možné
 vždycky si říkám že jsi naprosto netalentovaná
 a potom zase
 že ty jsi ta nejtalentovanější
 na divadle
 Ta se tak snadno uráží
 tvá sestra
 taková maličkost
 a ona je uražená
 dotčená
 vůbec
 nic lidem neuděláme
 a oni jsou na nás rozezlení
 zřejmě pere
 nebo žehlí

RITTER

Dala si velmi záležet
 aby ti udělala radost
 chtěla ti připravit
 hezký návrat

Voss

Hezký návrat
 udělat radost
 ženské nesmysly
 Řekl jsem
 jdu domů jen na pár dní
 jenom pár dní jsem řekl
 jaké to tady je
 jsem chtěl vidět
 ale je to tu
 přesně jak jsem si to představoval
 A protože jsem hledal jednu knihu
 jeden zcela určitý výtisk Schopenhauera
 ale nenašel jsem ho
 spousta knih chybí
 ví Bůh kam ty knihy přišly
 Chci s ní mluvit
 ale ona má naspěch
 Pikle s ředitelem za mémi zády
 ohledně Fregeho
 vydat mě tomuhle muži
 který si říká rodinný lékař
 Jdeme k němu
 že nás bolí měchýř
 a on se nám dívá do uší
 řekneme že nás bolí v pravém kolenu
 a on nám proklepává hrudník
 protože nemáme nemocenské pojištění
 nosíme těmhle lidem celé jmění
 strašná spotřeba specialistů
 medicína je perverzní péče o památky
 Protože je teď moderní
 stříhat si vlasy nakrátko
 nechávám si je růst
 já nejdu s módou

módu jsem vždycky nenáviděl
 vy jdete s módou
natáhne nohy, vyndá svůj notes
z kapsy, listuje, čte
 Svět který nepřetržitě
 zaměňuje příčinu s účinkem
 Trpím megalomanií
 to souhlasí
 důvěřoval Schopenhauerovi
 důvěřoval Nietzschemu
 nedůvěřoval nikdy sobě
 býval pokaždé naráz
 všemi opuštěn
 Pod tím stojí
 Boty vyčištěny v půl třetí v noci
zase notes zavře, strčí ho do kapsy
 Herectví
 Ztráta cti
 Svět zábavnosti

RITTER *si zapálí cigaretu*

VOSS

Tvoje sestra
 trpí stihomamem
 je posedlá nádobím
 nemocná porcelánem
 Udělat radost
 tím že mi přinese na stůl
 žlutkové věnečky
 a přitom nechce slyšet
 co říkám
 přezírá moje nitro
 ale požaduje
 abych jedl její žlutkové věnečky
 Já je taky jím jak vidíš
 s odporem

Nejdu k doktoru Fregemu
 Frege je vinen tím
 že jsem vůbec nemocný
tázavě
 Jsem nemocný
 jsem nemocný
 nejsem nemocný
 Říkám tvoji sestře
 že chci jít na koncert
 a ona koupí celé abonmá
 řeknu že chci jeden žlutkový věneček
 a ona mi jich předloží tucty
 řeknu že chci mít svůj klid
 a ona se mě nepřetržitě ptá
 jestli chci mít klid
 Jestliže jsme jednou udělali chybu
 udělali jsme jich tisíce
 jestliže jsme jednou spadli do potoka
 padali jsme tam častokrát
 jestliže jsme jednou zalhali
 lhali jsme vždycky
 Cokoli uděláme a cokoli řekneme
 je ďábelsky znásobeno
 Ale moje rukopisy přepisuje svědomitě
 to jí musím přiznat
šeptá
 Ale já šetřím chválou
 jestliže pochválíme
 jsme okamžitě využiti
 řekneme-li něco pochvalného
 je nám to okamžitě spočítáno
narovnává se a dívá se na strop
 Takové zemětřesení by každopádně
 způsobilo katastrofu
 jenomže staré domy

se hned tak nezřítí
 viz San Francisco
 viz San Francisco
 přál bych si aby tato země
 zmizela jednoho dne
 nebo ještě lépe
 znenadání v noci
 při zemětřesení
 z povrchu zemského
 tato ohavná otčina
 Potom si zase pomyslím
 že žádnou lepší nemáme
vstane a jde k sestře a ukazuje
jí svoji ruku
 Tady vidíš
 jsem se spálil
 jizva po spálení
 nikoli neúmyslně
 držel jsem ruku
 tak dlouho nad plamenem svíčky
 až byla napůl propálená
 a tady na krku
ukazuje to
 mám ještě důkaz
 svého pokusného oběšení
 Co to má být
 ptal se asistent
 svým vychytralým způsobem
 Pokusné oběšení
 předešlou noc
 odpověděl jsem
 na to se hlasitě zasmál
 A proč jste se tedy neoběsil docela
 řekl asistent
 Nejsem přece blázen

odpověděl jsem mu
 já se přece neoběsím
 to přece víte
 pokusné oběšení ještě neznamená
 že mám v úmyslu
 skutečně se oběsit
 nene řekl jsem
 jak víte
 končí všechno
 co se mě týká
 pouhým pokusem
 nato se asistent opět hlasitě zasmál
 Tady máte tisíc šilinků
 řekl jsem mu
 a zmizte
 on vzal tisícovku
 a zmizel
šeptá
 Asistenti jsou úplatní
 a nejúplatnější
 jsou asistenti asistentů
 Jenom proto že je všechny krmím tisícovkami
 ještě existuju
 Steinhof je ústav úplatnosti
 Ti co nemají peníze
 nepřežijí dlouho
 taková je pravda
 tam nenávidí každého nově příchozího
 na mě se těší
 Worringer přijde
 valí se jako lavina Steinhofem
 zní to celým ústavem
 přijde milionář Worringer
 říká se
 to se pak všechny tyhle bílé pláště vřítí dovnitř

a klanějí se
 a nechávají se mnou krmit
 Kdybych řekl
 aby mi vytřeli zadek
 jak to chci
 přirozeně jak já to chci
 tak se o to servou
 Proto snáším nadávku Filozof
 jak si mi zvykli říkat
 DENE *vejde domitř s hromadou
dlohých bavlněných spodků*
 VOSS
 Copak to je
 DENE
 Koupila jsem ti nové spodky
 VOSS *kontroluje spodky*
 DENE
 Čerstvě vyprané a vyžehlené
 VOSS
 No to jsou ale nádherné spodky
 Jestli mi ovšem budou
 DENE *vezme jedny spodky a podává mu je*
 Je to tvoje velikost
 VOSS
 Moje velikost
 RITTER *se zasměje, vstane a ztiší*
smýčkový kvartet
 VOSS
 Moje velikost říkáš
 moje velikost
drží jedny spodky před sebou, dívá se k podlaze
 Moje velikost
 může být moje velikost

RITTER *si zase sedá*

VOSS

Ale nejsou příliš měkké
nesnáším měkké spodky
vždycky jsem je nesnášel
celý život
jsem měl příliš měkké spodky

DENE

Nosívals vždycky hedvábné

VOSS

Protože si to moje matka
vzala do hlavy
a já si na to zvykl
vždycky jedině hedvábné spodky

DENE

Úplně hrubé bavlněné spodky

VOSS

Ano

DENE

Ze Švýcarska

VOSS

Švýcarské bavlněné spodky
takzvané horské spodky

RITTER

Osvědčené spodky Montblanc

VOSS

Spodky Montblanc
přirozeně
osvědčené spodky Montblanc
ty padnou skutečně
nejraději bych si je hned oblékl
tázavě
ano

DENE

Nene

tady ne

ne teď

ne tady

přece ne v jídelně

tady

teď

RITTER

A proč ne

když to chce

proč by si nemohl teď a tady

ty spodky obléknout

vstane a zkouší na omak spodky, které má Voss

ještě pořád v rukou,

zvolá

Fantastické

osvědčené spodky Montblanc

Obleč si je přece klidně tady

proč ne

DENE

To přece nejde

VOSS *si svlékne kabát a položí ho na stůl*

a rozepíná si už kalhoty a chce si je

svléci

RITTER

To je přece směšné

proč by si nemohl právě teď

ty spodky obléknout

DENE

Ale beze mě

to přece nejde

dej sem

vytrhne mu spodky z rukou

buď rozumný

RITTER

Proč jsi sem ty spodky vůbec přinesla
když si je nesmíš obléknout

VOSS

Ne smíš
ne smíš
smíš ne

RITTER *k němu*

Nesmíš
slyšel jsi přece
nesmíš

DENE *své sestře*

Nestydatá osobo
otoč se a jde ven

RITTER *za ní volá*

Huso hloupá
bratrovi
Miluje tě
nešťastně
stále stejně
nezměnila se
zjistila

že miluješ dlouhé hrubé bavlněné spodky
a hned nakoupila celou hromadu
těchhle dlouhých hrubých spodků

VOSS *si zase zapíná kalhoty*

RITTER

Proč sis ty spodky
neoblékl
měl sis svléknout kalhoty
a obléknout spodky
Ach protivíte se mi
*jde zpátky na své místo a sedne si a zapálí
sí cigaretu*

Měl sis ty spodky obléknout
tenhle falešný vylhaný stud

VOSS *si oblékne svůj kabát*

RITTER

Už od dětství vylhaný
o své sestře
Co myslíš že teď dělá
vypne smyčcový kvartet
Strká obličej
do spodků
které jsi měl v rukou
Přinese do jídelny tvoje spodky
a nedovolí ti
aby sis ty spodky oblékl
náhle vzrušeně

Kde ses to spálil

Kde

ukaž

chci to ještě jednou vidět

ukaž

VOSS *jde k ní*RITTER *ho vezme za ruku a prohlíží si jizvu*

Velká díra

dívá se mu do tváře

Svíčkou říkáš

sám si propálit ruku

sám

V noci pravděpodobně

VOSS *přikývne*

RITTER

Bolelo to hodně

VOSS *přikývne*

RITTER

Ale úplně skrz

se ti to nepodařilo
to by byl býval triumf
propálit si ruku úplně skrz sám

VOSS *přikývne*

RITTER

Ve vši tajnosti
přitáhne ho k sobě a chce ho políbit
on se nejdřív brání, potom ji k sobě pevně přitiskne,
líbá ji, dokud oba neuslyší přicházet svou sestru

RITTER *ho odstrčí*

Zbláznil ses
vždyť mi zlomíš vaz

DENE *vstoupila, ptá se*

Vypijeme si
kávu

RITTER

Ano samozřejmě
vid Ludwigu

DENE *jde opět ven*

VOSS *si sedne ke stolu*

RITTER

Podíval ses na ni dobře
jde ke gramofonu a položí na něj Eroiku,
pod řízením dirigenta Knappertsbusche
Co jsem říkala
Eroica docela tiše
Strkala nos
do tvých spodků
To přece patří
k terapii
není-liž pravda
Dokud žil otec
nesměla se Eroica hrát
Ostatně on nenáviděl Knappertsbusche

miloval Furtwänglera
znovu si sedne a natáhne nohy

Vídeňané mají všichni
beethovenovský komplex
schubertovský komplex
nebo beethovenovský komplex
trpí tím všichni
ve svých vilách tím všichni trpí
zvolá

My jsme viloví tvorové
viloví tvorové jsme
Ludwigu

my jsme viloví tvorové
Třeskot nádobí, jako když starší sestra
upadla za dveřmi do kuchyně

RITTER *vyskočí*

Teď ještě ke všemu upadla
ta husa hloupá

VOSS *chce ven*

RITTER *ho odstrčí zpět*

zůstaň tady
otevře dveře
Poranila ses
ty krvácíš
pojd

VOSS *pozoruje, jak mladší sestra*
zvedá starší ze země

DENE *poté, co vstala*

Klopytla

RITTER

Ano

DENE

Já se ze všeho zblázním

RITTER

Ty si toho na sebe zkrátka příliš mnoho bereš

VOSS *se otočí a jde ke stolu a opět
se otočí a obě je pozoruje*

DENE

Škoda kávy

RITTER

Ach co

nádobí je škoda

nádobí

DENE

Ten krásný servis po babičce

RITTER

Zrovna ten babiččin český servis

VOSS

Nervozita je choroba

DENE a RITTER *se dívají na svého bratra*

VOSS

Pravděpodobně změna počasí

kumulace pohrom

pravděpodobně

RITTER a DENE *sbírají střepy*

VOSS

Co milujeme

je náhle na střepy

krásný babiččin servis

fatální mechanismus

rozhlíží se, zatímco sestry sbírají střepy

K Fregemu nejdu

ne k Fregemu

*vezme svůj notes z kapsy kabátu,**otevře jej, listuje a čte*

Sestry červeně podtrženo

Infantilismus

excesivní infantilismus

*sklapne notes a zastrčí ho znovu**do kapsy*

Století nejistoty

*po určité pauze*Totální zhloupenutí na přelomu tisíciletíRITTER a DENE *smetly střepy a vstávají*

VOSS

Vylhané společenství ve víře

Ustavičná omrzelost životem

Ředitel říkal

že přijde doba

kdy ani ve Steinhofu

už nebude hrachová polévka

RITTER a DENE *jdou ven*VOSS *za nimi volá*

Bohatství zavazuje nezapomínejte na to

sedne si ke stolu a zírá na kredenc

O půl metru doleva

Nejdřív vyklidit

potom posunout

dívá se na hodiny

Hodiny musí pryč

sto let potírání analfabetismu

a ničeho nedosaženo

dívá se na strop jídelny

Když to uveřejníme

jsme mrtvi

rozhlíží se

Odjakživa dával přednost bavlně

*vstane, jde ke gramofonu a nastaví**Eroiku tak hlasitě jak možno a pověsí**postupně znovu všechny portréty, které**předtím sundal ze zdi, všechny obrácené**ke stěně, a pak vypne Eroiku*

potom si zcela vyčerpán sedne

na židli u zdi

Doktorát mi nedali

v Cambridgi

všichni byli proti mně

ačkoliv jsem ten doktorát chtěl mít

říkal jsem stále že ho nechci

ale chtěl jsem ho přesto

nechci ho

to je směšné

a chtěl jsem ho přesto

velmi zřetelně

Nedali mi ho

mně

Dali jsme se s Schopenhauerem bludnou cestou

RITTER a DENE *vejdou s kávou*

prostírají stůl

VOSS

Velká potřeba geometrie

velká potřeba kávy

žádná potřeba společnosti

DENE

Žádala jsem velikost pět

neměli ji

musela jsem tři dny čekat

všichni ho teď chtějí

tohle bavlněné spodní prádlo

RITTER

Když máme tolik nádobí

nic se neděje

DENE

Ano

VOSS

Hodně cukru prosím

RITTER

Kde je cukr

DENE

Už jdu

jde ven

RITTER *si zapálí cigaretu*

ptá se

Máš ještě ten srub v Norsku

VOSS *přikývne*

RITTER

Myslela jsem

žeš ho prodal

VOSS *zavrtí hlavou*

RITTER

A kdy se zas vypravíš do Norska

VOSS

To nevím

RITTER

Tam bys ovšem musel vylézt na skálu

aby ses ke srubu vůbec dostal

a to už skutečně nemůžeš

na to jsi přece už moc slabý

sedne si ke stolu

Ty jsi ve Steinhofu jediný kdo tam má privilegia

Ty si tam můžeš dělat co chceš

skoro všechno

Platíš přece taky sedm tisíc denně

ty můžeš zůstat ve Steinhofu ještě celá léta

DENE *vejde s cukřenkou a postaví ji na stůl*

RITTER *k ní*

Tak sedni si konečně

vždyť ty jsi nervozita sama

ne Ludwig

ty

RITTER a DENE zjistí, že obrazy jsou teď všechny
otočeny ke stěně

RITTER se dívá směrem ven z okna
Odpoledne proprší pravděpodobně
to je pak nejlepší být v posteli

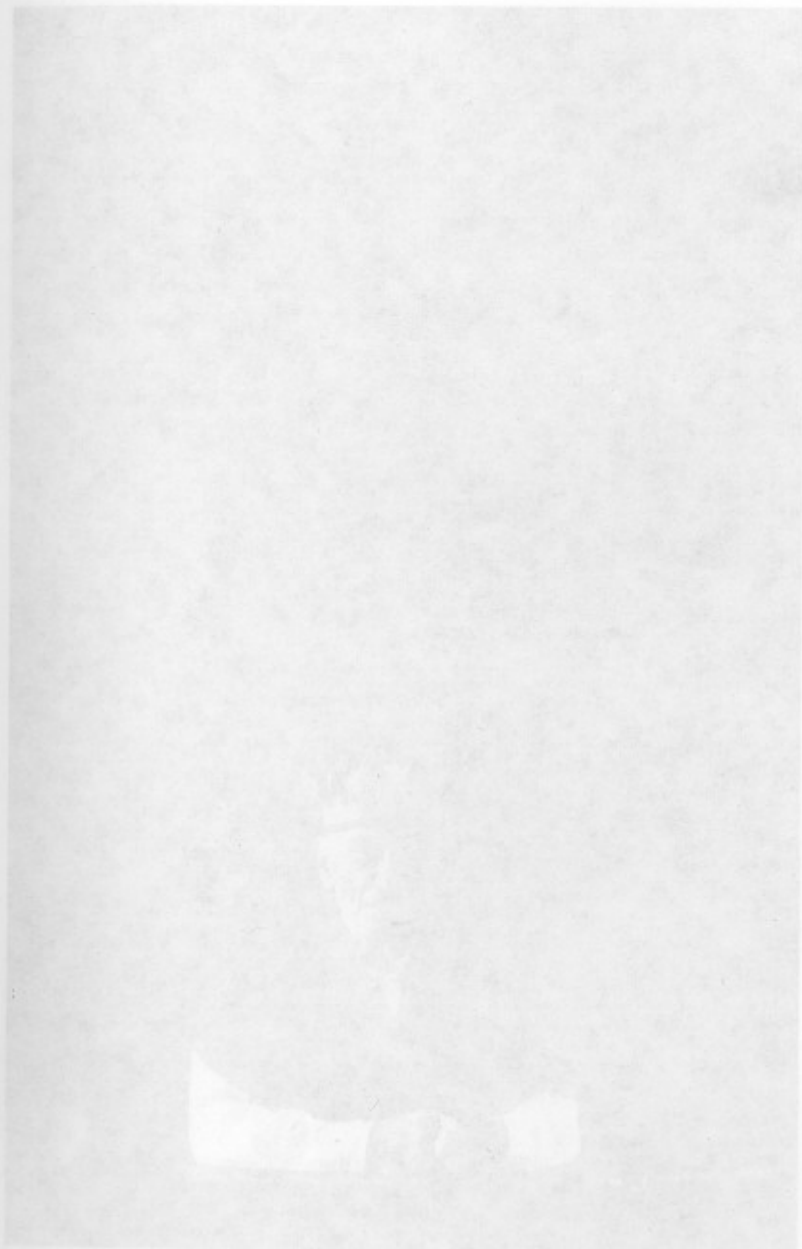
DENE
Já budu žehlit

RITTER
Není nic hezčího
než takové deštivé odpoledne v posteli
Všichni tři pijí kávu

Opona

Ritter, Dene, Voss, inteligentní herci. Během práce, kterou
jsem ukončil dva roky po tomto záznamu, byly moje
myšlenky soustředěny především na mého přítele Paula
a na jeho strýce Ludwiga Wittgensteina.

Th. Bernhard, červen-1984

Obsah

THOMAS BERNHARD

Ritter, Dene, Voss
Jednoduše komplikovaně
Alžběta II.

Z německých originálů
Ritter, Dene, Voss, Einfach kompliziert a Elisabeth II.
přeložila Zuzana Augustová.
Vydalo nakladatelství PALLATA, Salmovská 7, Praha 2, 120 00
a Divadelní ústav, Celetná 17, Praha 1, 110 00.
Redakce Oswald Schorm.
Grafická úprava Ondrej Majer.
Foto Oliver Herrmann a archiv.
Vytiskla tiskárna Brouček, Praha.
Praha 1998
Práva k provozování díla zastupuje Suhrkamp Verlag,
Frankfurt am Main © AURA-PONT Praha.

Doporučená cena 164,- Kč.

ISBN 80-901710-9-5 (Pallata)
ISBN 80-7008-077-9 (Divadelní ústav)